

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Prækvalifikation af videregående uddannelser - Anvendt jura

Udskrevet 3. december 2024

Kandidat - Anvendt jura - Københavns Universitet

Institutionsnavn: Københavns Universitet

Indsendt: 30/01-2014 12:17

Ansøgningsrunde: 2014 - 1

Status på ansøgning: Godkendt

[Afgørelsesbilag](#)

[Download den samlede ansøgning](#)

[Læs hele ansøgningen](#)

Ansøgningstype

Ny uddannelse

Udbudssted

Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet

Er institutionen institutionsakkrediteret?

Nej

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?

Nej

Uddannelsestype

Kandidat

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk fx. kemi

Anvendt jura

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk fx. chemistry

Applied Law

Den uddannedes titel på dansk

Cand.soc. i anvendt jura

Den uddannedes titel på engelsk

Master of Science (MSc) in Social Sciences in Applied Law

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Samfundsvidenskab

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

En professionsbacheloruddannelse fra beslægtede uddannelser med et juridisk niveau på mindst 15 ECTS-point. En række professionsbacheloruddannelser lever allerede op til dette krav og vil have direkte adgang: Fra Professionshøjskolen Metropol (jf. bilag 14): Professionsbachelor som socialrådgiver og professionsbachelor i offentlig administration. Fra Copenhagen Business Academy (jf. bilag 15): Professionsbachelor i International Sales and Marketing Management og professionsbachelor i finans. I samarbejde med Professionshøjskolen Metropol vil Det Juridiske Fakultet arbejde med at udvikle et valgfrit juridisk modul på Professionshøjskolen Metropol, som alle de studerende som led i deres uddannelse kan vælge for at tælle deres uddannelse.

Professionsbachelorere med disse direkte adgangsgivende professionsbachelorgrader fra andre institutioner vil også kunne søge optagelse.

Herudover er engelsk på minimum B-niveau eller tilsvarende et krav for optagelse på kandidatuddannelsen.

Er det et internationalt uddannelsessamarbejde?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Ikke relevant.

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej

ECTS-omfang

120

Beskrivelse af uddannelsen

Kompetenceprofilen for en kandidat i anvendt jura kan ses i bilag 2 i vedhæftede materiale. Kandidatuddannelsen i anvendt jura retter sig mod professionsbachelorere, der ønsker at kvalificere denne uddannelse med en kandidatuddannelse i anvendt jura. Uddannelsens formål er at bibringe professionsbachelorere teoretiske og anvendelsesorienterede juridiske kompetencer til at kunne identificere og navigere i et juridisk komplekst felt inden for deres profession. Hensigten er ikke at omskole kandidaterne, men integrere jura med deres professionsfaglighed og herved uddanne dem til professionsjurister. Kandidatuddannelsen tilsligter derfor at integrere juridiske kompetencer herunder kommunikations og argumentative kompetencer i en allerede erhvervet professionsfaglighed, og uddannelsen er således tværfaglig. Med en juridisk kandidatuddannelse, der bygger videre på en professionsfaglig bacheloruddannelse, vil de studerende opnå kompetencer til at kunne kvalificere deres fagfelt og kunne kontekstualisere denne faglige viden, også på et juridisk niveau.

Uddannelsen er bygget op omkring 4 obligatoriske moduler på i alt 60 ECTS-point, 2 valgfrie juridiske moduler alle på kandidatniveau på i alt 30 ECTS-point samt et speciale på 30 ECTS-point. Alt i alt 120 ECTS-point. Den indbyrdes sammenhæng mellem uddannelsens faglige komponenter bidrager til at sikre, at de studerende gennem uddannelsesforløbet erhverver sig de kompetencer, som tilsammen udgør uddannelsens kompetenceprofil. Uddannelsens opbygning følger denne struktur (jf. bilag 1 i vedhæftede dokumentation for en skematisk oversigt):

Uddannelsens første semester indeholder to obligatoriske konstituerende moduler, der tilsammen tilsligter at give de studerende generel viden om retssystemets opbygning og funktion, retlige rationaler samt juridiske grundfigurer. Disse moduler fokuserer på generelle elementer af retsvidenskaben og formålet med disse moduler er, at de studerende skal kunne genkende en retlig problemstilling med afsæt i deres egen professionsfaglighed og sætte denne i en større retlig sammenhæng.

Grundmodulerne, som de studerende præsenteres for på uddannelsens første semester, er et led i at sikre, at de studerende får en forståelse for juraens dybere lag og grundrationaler til at kunne relatere og genkende de retlige principper mv., der ligger forudsætningsvist under deres professionsfaglige praksisfelt. Med afsæt i en grundlæggende forståelse for juraens fundament bibringes de studerende forståelse for juridisk praksis, fortolkning og argumentation. Dette vil gøre kandidaterne i stand til at implementere og integrere den juridiske forståelse i deres praksisfelt og derved bidrage til at kvalificere dette arbejde.

Uddannelsens andet semester består af et obligatorisk konstituerende modul og et valgmodul. På semesteret får de studerende kommunikative kompetencer, herunder kompetencer inden for formidling og argumentation. Modulet understøtter læren om juridisk topik og terminologi og giver de studerende kompetencer til at arbejde og anvende juridisk og retsdogmatisk metode. Her ved spiller modulet direkte sammen med semesterets valgfrie modul, hvor de studerende arbejder med et retsdogmatisk fag i relation til deres egen fagfelt jf. bilag 3.

På tredje semester skal de studerende opnå kompetencer inden for videnskabsteori og empiriske undersøgelser i juridisk og etisk perspektiv. Læringsaktiviteten afsluttes med et selvvalgt projekt. Her skal den studerende tage udgangspunkt i problemstillinger, der ligger indenfor deres profession, og som bibringer dem kompetencer til at navigere i en tværfaglig sammenhæng. Da formålet med uddannelsen er at integrere de juridiske kompetencer i forhold til en allerede opnået faglighed, er modulet om videnskabsteori centralt i forhold til at kunne give de studerende et analyseberedskab og en platform for at kunne reflektere over bevægelser og forståelsesrammer i de forskellige fagligheder.

På fjerde semester skal de studerende skrive et speciale. Specialeforløbet er struktureret som et specialeseminar.

Kandidatuddannelsen indeholder, i supplement til de obligatoriske konstituerende elementer, valgfrie moduler samt projekter, herunder specialeprojektet indenfor et selvvalgt emne. De valgfrie moduler består af dogmatiske juridiske fag, der tilsigter at give de studerende en anvendelsesorienteret forståelse for et specialiseret juridisk felt. De valgfrie juridiske fag er samlet i tematiske grupper, der direkte spiller ind og understøtter den professionsfaglighed, som de studerende bringer med sig fra deres professionsbacheloruddannelse. Bilag 3 indeholder en oversigt over, hvorledes de juridiske valgfag er grupperet i forhold til de enkelte professionsfagligheder. På de juridiske fagmoduler vil den studerende på et kandidatniveau opnå kompetencer til at foretage juridisk fortolkning og retsanvendelse og til at kunne identificere en retlig problemstilling indenfor deres profession. Dette kræver, at de studerende har et overblik over et retsområde og tilstødende retsområder, og med afsæt i denne viden kan analysere og reflektere over et retligt problem og dets juridiske implikationer.

Udgangspunktet for uddannelsens faglige moduler er således den viden om jura i en specifik professionsfaglig kontekst, som de studerende bringer med sig fra deres professionsbacheloruddannelse. De juridiske grundmoduler vil derfor bygge videre på denne erhvervede juridiske viden. Det juridiske fokus i grundmodulerne er at give de studerende forståelse for sammenhængen mellem forskellige retsområder og at bibringe de studerende et analytisk beredskab til at kunne forstå og anvende den erhvervede juridiske viden i en bredere sammenhæng. Modulerne skal udgøre fundamentet for at kunne genkende og identificere juridiske problemstillinger i en professionsfaglig sammenhæng og kompetence til at kunne integrere denne juridiske faglighed i egen praksis. Gennem forskellige læringselementer og eksamensformer sikres, at de studerende knytter de erhvervede juridiske kompetencer til en faglig praksis.

Uddannelsen er tværfaglig i sin struktur. Gennem erhvervelsen af de juridiske kompetencer opnår de studerende en fælles juridisk referenceramme for arbejdet med at kvalificere deres professionsfaglighed. Uddannelsens lærings- og eksamensformer skal bidrage til at sikre, at læringen forankres i de erhvervede praksiskompetencer. Som eksempel på, hvordan tværfaglighed kan gøres til et aktivt læringselement, er læren om topik: Her benyttes retorisk systematik til at udarbejde oversigter over gængse og effektive argumenttyper i de enkelte professionsfagligheder på den ene side og i den juridiske faglighed på den anden side. Topikken sætter således de studerende i stand til at identificere forskelle og ligheder mellem deres professionsfaglighed og den juridiske faglighed og en metode til at oversætte mellem samt integrere professionsfagligheden og den juridiske faglighed i konkrete kommunikationssituationer.

Hertil kommer, at Det Juridiske Fakultet vil sikre uddannelsens integration med de forskellige professioner gennem udvikling og eventuelt driftssamarbejde mellem fakultetet og udvalgte uddannelsesinstitutioner, hvis studerende søger optagelse på uddannelsen.

Uddannelsens konstituerende faglige elementer

Her følger en kort beskrivelse af uddannelsens konstituerende fagelementer. Grafisk oversigt over uddannelsens konstituerende fagelementer ses i bilag 1.

Uddannelsen er bygget op omkring en kombination af konstituerende moduler og valgfrie moduler. Sammenhængen mellem uddannelsens moduler bidrager til at sikre, at de studerende erhverver sig den viden og de færdigheder og kompetencer, der udgør uddannelsens kompetenceprofil.

Retssystemet, funktion og virke (15 ECTS-point): Formålet er at give de studerende kendskab til, hvordan det danske juridiske system er opbygget og hænger sammen og hvordan det forholder sig til international ret. Denne viden skal de studerende kunne sætte i forhold til deres egen faglighed og placere i en større juridisk sammenhæng. Kurset tager udgangspunkt i den juridiske grundforståelse, som de studerende har erhvervet sig på deres professionsbacheloruddannelse.

Juridiske grundfigurer (15 ECTS point): Formålet er at give de studerende færdigheder til at kunne arbejde med juridiske figurer analytisk og anvende disse i praksis til løsning af komplekse problemstillinger. Faget skal bidrage med at give den studerende en forståelse af og en kompetence til at kunne vælge blandt samt anvende juridiske grundfigurer såsom fx aftalen, afgørelsen, dommen, erstatning, kapitalselskab, offentlig myndighed, m.fl., og på baggrund af relevant teori kunne reflektere over eventuelle implikationer ved at anvende disse. De studerende introduceres til fagets hovedinddelinger i form af bl.a. offentlig ret og privat ret og hvilken betydning dette har for de deraf udspringende juridiske grundfigurer, fx en offentlighed myndigheds afgørelse. Grundfigurer med en enslydende retsvirkning (konstaterende, erklærende, afgørende, m.fl.) sammenlignes og analyseres. Endvidere inddrages tværdisciplinær anvendelse af grundfigurer, fx anvendelse af aftalen i den offentlige forvaltning, kapitalselskaber eller selvejende institutioner i den offentlige organisering, m.v. De studerende vil blive i stand til at reflektere og evaluere på brugen af juridiske grundfigurer og overveje ændringer i strategien for brugen af disse. Hensigten er, at de studerende får en højere refleksionsgrad, hvad angår deres egne (professions)faglige baggrunde, som samtidig skærper deres kompetence til at indgå i tværfaglige samarbejder med juridiske faggrupper.

Kommunikation og retorik i en juridisk og tværfaglig kontekst (15 ECTS-point): Formålet med dette modul er at bibringe de studerende kompetencer til at kunne afkode og producere juridisk kommunikation og retorik indenfor deres respektive professioner og dertilhørende juridiske fagområder. For at kunne gøre dette kræves almen kommunikativ viden, viden om juridisk kommunikation og viden om, hvordan man kommunikerer på tværs af fag. For at imødekomme disse tre videnskrav er modulet overordnet opbygget som en progression fra frie genrer mod bundne genrer. Hvor de studerende i de frie genrer fokuserer på selve de kommunikative og retoriske logikker, fokuserer de i de bundne genrer på, hvordan disse logikker udspiller sig i de respektive fagjuridiske domæner. Der er en klar faglig progression i forhold til faget juridiske grundfigurer, som læren om topik og terminologi bygger videre på.

Videnskabsteori og empiriske undersøgelsesmetoder i juridisk perspektiv (15 ECTS-point): Formålet med dette modul er at give de studerende metodemæssige og videnskabsteoretiske færdigheder til at kunne anskue jura i et samfundsmæssigt perspektiv. Der arbejdes med forskellige videnskabelige paradigmer og samfundsvidenskabelige undersøgelsesformer samt samfundsteori – og filosofi. Faget tænkes koblet nært til de studerendes speciale, idet det skal give kompetencer i at formulere en problemstilling og redegøre for dens videnskabsteoretiske og metodiske præmis. Faget skal bidrage med at give den studerende et grundlæggende kendskab til de samfundsmæssige, erkendelsesteoretiske og moralfilosofiske forudsætninger for juraen som fag og kunne anvende disse i forhold til overvejelser om metoder og teori. Igennem det

aktive arbejde med videnskabelige metoder vil de studerende opbygge en række generelle kompetencer i at analysere retten, dels som et relativt lukket juridisk system og dels som et socialt system blandt mange andre. Herigennem vil de studerende også få kendskab til, hvad den såkaldte dogmatiske juridiske metode er, og hvordan den adskiller sig fra andre samfundsvidenskabelige tilgange. Hensigten er, at de studerende får en højere refleksionsgrad, hvad angår deres egne (professions)faglige baggrunde, som samtidig skærper deres kompetence til at indgå i tværfaglige samarbejder med juridiske faggrupper.

De forskellige videnskabsteoretiske tilgange kobles til empiriske undersøgelsesmetoder. Formålet er at give de studerende forskningsbaseret viden om anvendelsesmuligheder af teorierne i empirisk forskning. De studerende lærer at forstå og fortolke kvantitative og kvalitative undersøgelser og resultater, som de forekommer i forskellige former for rapporter, monografier og statistiske oversigter. Herunder får de studerende en praktisk indførelse i selv at kunne designe og udføre kvantitative og kvalitative undersøgelser. De studerende lærer at relatere resultaterne af disse empiriske undersøgelser til det juridiske felts traditionelle normative dogmatiske undersøgelser af gældende ret etableret ved hjælp af den juridiske metode.

Kandidatspeciale (30 ECTS-point): Formålet med specialet er at de studerende udvikler kompetencer til at kunne planlægge, gennemføre og evaluere et større, selvstændigt, videnskabeligt projekt, ligesom de studerende opøver større sikkerhed i forhold til at kunne identificere, formulere og undersøge et videnskabeligt problem. De studerende opøver ligeledes større sikkerhed i forhold til teoretisk, videnskabsteoretiske og metodisk at kunne reflektere over videnskabelige undersøgelsers validitet, reliabilitet og generaliserbarhed samt udsigelseskraften og de teoretiske perspektiver af specialeprojektets konklusioner. I forbindelse med arbejdet med specialet trækker de studerende derfor på al den viden og alle de færdigheder og kompetencer, de har erhvervet sig i løbet af alle modulerne på kandidatuddannelsen. De problemer, som de studerende skal identificere, formulere og analysere i specialet, vil naturligt ligge inden for de studerendes egen professionsfaglighed.

Specialeforløbet er struktureret som et specialeseminar, hvor de studerende gennem semesteret i workshops arbejder med forskellige dimensioner af specialeprocessen: udformning af problemformulering, udformning af metodisk design og tilrettelæggelse af empirisk undersøgelse og en workshop, der adresserer de studerende kompetencer til at skrive akademisk. Et vigtigt led i specialeseminaret er endvidere at de studerende både fremlægger og opponerer på en fremlæggelse. Herved opnår de studerende kompetence til såvel at give som at modtage og arbejde konstruktivt med akademisk kritik.

Begrundet forslag til taxameterindplacering

Uddannelsen ønskes indplaceret til takst 1.

Forslag til censorkorps

Det Juridiske Fakultet ønsker at få tilknyttet censorkorpset i jura til kandidatuddannelsen i anvendt jura. Fakultetet ønsker, jf. Eksaminationsbekendtgørelsen § 47, stk. 3, at supplere det valgte censorkorps med censorer fra andre korps, således at det samlede korps dækker alle de fagelementer, der indgår i uddannelsen.

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 30 sider. Der kan kun uploades én fil.

2014-01-30 Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - can.soc.pdf

Kort redegørelse for behovet for den nye uddannelse

Den nye juridiske kandidatuddannelse vil som nævnt kvalificere kandidaterne i deres arbejde med juridiske problemstillinger indenfor deres profession. Efterspørgslen på juridiske kompetencer er og vil sandsynligvis vedblive med at være stor jf. bilag 12 og 13. I sammenhæng med en professionsfaglighed vil Det Juridiske Fakultet bidrage til at uddanne kandidater til et arbejdsmarked, der i stadig stigende grad efterspørger kandidater, der kan navigere i en tværfaglig kontekst, og integrere en opnået juridisk faglighed i arbejdet med at løse og kvalificere faglige udfordringer. Da kandidatuddannelsen bygger videre på professionsfagligheder indenfor finans, International Sales and Marketing Management, og på professionsuddannelser inden for velfærdssamfundets kerneområder, vil uddannelsen kunne afsætte kandidaterne på et bredt både privat og offentligt arbejdsmarked. Hertil kommer, at kandidatuddannelsen i anvendt jura vil give professionsbachelorer fra særligt de erhvervsrettede professioner kompetencer til at identificere og arbejde med juridiske problemstillinger også i små og mellemstore virksomheder, der ikke har tradition for at ansætte juridiske kandidater. Se også aftagerundersøgelsen i vedhæftede dokumentation.

Kandidatuddannelsen i anvendt jura imødekommer et behov for flere og nye typer af jurister, som hæver det generelle kompetenceniveau og bringer flere kompetencer i spil. Kandidaterne vil kunne integrere deres professionsfaglighed og et juridisk greb og dermed kunne identificere juridisk fakta og løse komplekse juridiske problemstillinger inden for deres profession. Kandidaterne vil således blive professionsjurister, hvilket er en helt ny type kandidater. I aftagerundersøgelsen giver langt de fleste aftagere udtryk for, at der er og på et fremtidigt arbejdsmarked vil være et behov for sådanne professionsjurister, idet juridiske kompetencer integreret i en professionsfaglighed vurderes at være relevante for arbejdsmarkedet. Flere undersøgelser viser, at der vil mangle jurister på det fremtidige arbejdsmarked jf. bilag 12 og 13. Beskæftigelsesmulighederne for jurister har også været ganske gode, konjunkturerne taget i betragtning jf. bilag 11. Alt i alt må det betyde, at der sandsynligvis også på det fremtidige arbejdsmarked er behov for kandidater med juridiske kompetencer.

Samtidig efterspørger aftagerne kandidater med tværfaglige herunder juridiske kompetencer. Flere aftagere argumenterer for, at der er brug for kandidater med en viden om det fagfelt de arbejder med snarere end juridiske specialister, som kun ved noget om jura, hvilket fx gør sig gældende for de eksisterende juridiske kandidater. Derfor ser aftagerne både fra det offentlige og private arbejdsmarked, at kandidatuddannelsens kandidater kan bidrage til at løse nye og komplicerede arbejdsopgaver på fremtidens arbejdsmarked. Aftagere fra det private arbejdsmarked giver stort set alle udtryk for, at de gerne vil ansætte en kandidat i anvendt jura. Annette Stube, Director, Mærsk udtaler, at kandidaternes kompetencer vil være mere relevante og brugbare for små og mellemstore virksomheder end i hovedsæder. Andre siger, at det rammer ind i et aktuelt behov på arbejdsmarkedet fx flere steder i den finansielle sektor, forsikringsbranchen, konsulentbranchen og forskellige typer af små og mellemstore virksomheder jf. bilag 8.

Aftagere fra det offentlige arbejdsmarked er generelt også positive over for kandidatuddannelsen og kandidaternes kompetencer. Det være sig både i den kommunale verden, regionerne, sygehusbranchen og også til enkelte funktioner i skolevæsenet. En aftager udtrykker et behov for tværfaglige kompetencer inden for de velfærdsrettede professioner til at løse de mere og mere komplekse problemstillinger. Lisbet Birkedal, sekretariatschef i Børn og Ungestaben i Frederiksberg Kommune udtaler: "Samarbejdet mellem borger og myndighed foregår i dialog med og i relation til borgerne. Der er derfor behov for kandidater, der kan kombinere en stærk praksisnær faglighed med en juridisk overbygning." Henrik Kolind, Kommunaldirektør i Roskilde Kommune og næstformand for Kommunaldirektørforeningen udtaler: "Der kan være et behov, især for socialrådgivere og sygefaglige professioner". Jesper Olsen, sekretariatschef i Region Hovedstaden siger: "(...) De vil særligt være relevante på institutionsniveau. Her vil de kunne noget andet end jurister og andre fagligheder. Men det er vigtigt, at de ikke kun vil/kan juraen. Det, der gør dem specielle er deres professionsbaggrund."

Der har også i aftagerundersøgelsen været repræsentanter fra det offentlige arbejdsmarked, der udtrykker en skepsis overfor uddannelsen. Det være sig bl.a. Danske Regioner, der ikke mener, at det er den type kandidater de vil efterspørge mest, selvom de også nævner, at den vil være anvendelig i visse administrative funktioner inden for sygehusvæsenet. Men alt i alt viser aftagerundersøgelsen i vedhæftede dokumentation, at der er og vil være et behov for kandidater i anvendt jura og at kandidaternes kompetencer vil være relevante i forhold til at bidrage til at løse fremtidens komplekse problemstillinger og skabe vækst og beskæftigelse.

Underbygget skøn over det samlede behov for dimittender

Langt de fleste aftagere indikerer jf. aftagerundersøgelsen en interesse for at ansætte en kandidat i anvendt jura. Flere aftagere nævner, at de kompetencer, kandidaterne vil opnå, vil være attraktive for andre brancher end deres egen. Ser man på den analyse, der er lavet af DAMVAD for DJØF i 2010 jf. bilag 12, ses det, at der vil opstå mangel på jurister eller kandidater med juridiske kompetencer. Det vurderes derfor, at relevansen af denne uddannelse er stor. Der er behov for kandidater med disse kompetencer. Ud fra disse vurderinger er Det Juridiske Fakultet kommet frem til, at der udbydes 60 pladser på kandidatuddannelsen i anvendt jura. Dette kan sammenholdes med, at en langt overvejende del af aftagerne udtaler, at de ville ansætte en kandidat i anvendt jura og DJØF-rapporten, der forudsiger, at der vil mangle jurister allerede i 2015 og frem mod 2020 jf. bilag 8 og 12 i aftagerundersøgelsen. Kendetegnet ved kandidaterne i anvendt jura er stærke juridiske kompetencer integreret i en professionsfaglighed. Herved bidrager uddannelsen til at løfte og styrke kandidaternes faglige kompetencer, således at disse kandidater kan kvalificere løsningen af stadigt stigende komplekse professionsfaglige problemstillinger.

For at understøtte det samlede skøn for behovet for dimittender, og hvilket rekrutteringsgrundlag kandidatuddannelsen i anvendt jura vil have, har det Det Juridiske Fakultet undersøgt, hvor mange professionsbachelorere, der vil være interesserede i at tage kandidatuddannelsen i anvendt jura. Professionshøjskolen Metropol er med udgangspunkt i deres seneste dimittendundersøgelse kommet med et skøn over, at de årligt har ca. 30 dimittender, der vil kunne påbegynde kandidatuddannelsen i anvendt jura. Her til kommer de dimittender, der allerede har været på arbejdsmarkedet.

Copenhagen Business Academy har foretaget en mindre undersøgelse af interessen for kandidatuddannelsen i anvendt jura blandt studerende på professionsuddannelsen i Finans og International Sales and Marketing Management jf. aftagerundersøgelsen. Her er interessen overvældende, da knap halvdelen af de studerende udtrykker en interesse. Disse udtalelser er naturligvis behæftet med en usikkerhed i forhold til, hvor mange studerende, der reelt vil søge om optagelse.

Men ud fra aftagernes udtalelser og tilbagemeldingerne fra Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy anslås det at være realistisk med et optag på ca. 60 kandidatstuderende. Såfremt det viser sig, at efterspørgslen efter professionsjurister stiger på arbejdsmarkedet, vurderes det, at optagelsestallet kan udvides til ca. 120 og også omfatte andre professionsbachelorere såsom fx professionsbacheloruddannelsen i politivirksomhed. Fakultetet er allerede i dialog med Politiskolen, der i januar 2014 har givet udtryk for en interesse i et samarbejde, om også at kunne give adgang til kandidatuddannelsen for professionsbachelorere i politivirksomhed, når disse er færdiguddannet tidligst primo 2016. Det skal bemærkes, at professionsbachelorere fra andre professionshøjskoler og erhvervsakademier naturligvis vil kunne søge ind på uddannelsen, såfremt de opfylder adgangsbetingelserne.

Hvilke aftagere/aftagerorganisationer har været inddraget i behovsundersøgelsen?

Se venligst aftagerundersøgelsens bilag 4 for en nærmere udspecificering af aftagere.

Hvordan er det sikret, at den nye uddannelse matcher det påviste behov?

For at sikre, at kandidatuddannelsen i anvendt jura kommer til at give de studerende de kompetencer, aftagerne efterspørger, har aftagerne været inddraget i udviklingen af uddannelsen. Aftagernes inddragelse og bidrag til udviklingen er sket gennem dialog i Det Juridiske Fakultets aftagerpanel, gennem afholdelse af en workshop med potentielle aftagere og gennem en interviewundersøgelse ligeledes med potentielle aftagere. Der er afholdt en workshop for aftagere ultimo august 2013. Her drøftede aftagerne behovet for og relevansen af kandidatuddannelsen i anvendt jura og gav feedback på uddannelsens struktur og indhold. Efterfølgende er der foretaget en større aftagerundersøgelse, hvor 55 aftagere er blevet inviteret til at deltage i et telefoninterview, et personligt interview eller til at give et skriftligt feedback på en vision for uddannelsen indeholdende en struktur for uddannelsen, en kompetenceprofil og en beskrivelse af de fagprofiler uddannelsens kandidater forventes at have, når de bliver færdige.

Mange aftagere peger på, at uddannelsens særlige kvalitet er integrationen af juridiske kompetencer i en professionsfaglighed. Det er netop denne type af kompetencer, mange aftagere efterspørger på et arbejdsmarked, hvor den stigende kompleksitet til stadighed fordrer stærke tværfaglige kompetencer. I udviklingsarbejdet med uddannelsen har der særligt været fokus på at sikre sammenhængen mellem en allerede erhvervet faglighed og de juridiske kompetencer. De studerende har mulighed for at følge to valgmoduler à 15 ECTS-point. For at sikre, at de studerende kvalificerer sig inden for deres profession, vil der være en begrænsning på, hvilke valgmoduler de studerende kan følge jf. bilag 3. Aftagerne har bidraget til at identificere de særlige juridiske fagfelter, som er relevante for de enkelte professionsfagligheder. Denne feedback er blevet brugt til at kvalificere uddannelsens indhold og kompetenceprofil. Planen er, at et foreløbigt aftagerpanel nedsættes primo 2014, og at dette aftagerpanel kan følge og kvalificere det arbejde, den interne gruppe af videnskabelige medarbejdere laver i forhold til at udvikle uddannelsens elementer fagligt. For at sikre den pædagogiske kvalitet af uddannelsen er der i den interne gruppe af VIP også knyttet en lektor i pædagogik og didaktik, der sparrer med denne gruppe og kvalificerer arbejdet herunder læringsmål, undervisningsform og eksamensform – og sammenhængen mellem disse.

Sammenhæng med eksisterende uddannelser

Kandidatuddannelsen i anvendt jura retter sig mod professionsbachelorere, der ønsker at kvalificere sig ved at integrere en juridisk kandidatuddannelse med en professionsfaglighed og dermed opnå kompetencer som professionsjurist. På den måde er kandidatuddannelsen i anvendt jura et nyt mulighed for at skabe bedre sammenhæng i uddannelsessystemet, idet en række specifikke professionsbachelorere får et nyt alternativ for at bygge videre på deres uddannelse og tage en kandidatuddannelse på universitetet. Det vil på længere sigt også være muligt for disse kandidater at søge et ph.d.-stipendiat. Der med er kandidatuddannelsen i anvendt jura en byggesten til at opnå større sammenhæng i det videregående uddannelsessystem, da der bliver bygget en ny bro mellem uddannelser, hvor der hidtil ikke har været en sammenhæng.

På Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet og på Aalborg Universitet udbydes kandidatuddannelser i jura (cand. jur.). Den juridiske kandidatuddannelse, der udbydes på disse universiteter, er en generel juridisk kandidatuddannelse, der blandt andet uddanner kandidater til at varetage bestemte jobfunktioner indenfor retsvæsenet, jf. retsplejelovens §§ 42 og 199. Her fremgår det, at advokater, for at kunne beskikkes, skal have såvel en juridisk bachelorgrad som en juridisk kandidatgrad. Kandidater fra den generelle juridiske kandidatuddannelse opnår specialiseret juridisk viden indenfor generelle juridiske temaer og emner, der kvalificerer dem til at varetage specialiserede funktioner inden for komplekse dele af retssystemet med jobmuligheder inden for domstolene, advokatbranchen og politiet, sagsbehandling, rådgivning og konsulenttydelser i den statslige og kommunale administration eller i erhvervslivet og private organisationer både nationalt og internationalt. Den juridiske kandidatuddannelse er bygget op omkring en række juridiske fag, der ikke har en indbyrdes sammenhæng, og hvor progressionen ligger i opnåelse af kompetencer til at løse konkrete juridiske problemer inden for en flerhed af forskellige juridiske fag.

Herved adskiller den juridiske kandidatuddannelse sig afgørende fra kandidatuddannelsen i anvendt jura, idet den sidstnævnte uddannelse tilsigter at kvalificere kandidater til at opnå forståelse for og indsigt i specialiserede juridiske problemstillinger, der integreres i en allerede opnået profession eller faglighed. Kandidaterne fra denne uddannelse opnår derfor ikke generelle juridiske kompetencer indenfor et bredt udsnit af forskellige retsområder. Den juridiske faglighed integreres med de studerendes professionsfaglighed og vil således kvalificere denne faglighed yderligere ved at give de studerende et juridisk greb. Det er netop denne integration af fagligheder, der vil adskille kandidaterne i anvendt jura fra en kandidat i jura.

Beslægtede uddannelser

Der findes ikke andre beslægtede kandidatuddannelser på Københavns Universitet. Af juridiske kandidatuddannelser, der ligeledes bygger på en integration af flere fagligheder, kan nævnes cand. merc. jur., der udbydes på bl.a. Copenhagen Business School og Aarhus Universitet. Denne uddannelse integrerer erhvervsjura og økonomi. Uddannelsen optager primært studerende, der har en bacheloruddannelse i HA jur. Cand.merc.jur.-uddannelsen er ligesom cand. jur.-uddannelsen primært opbygget gennem en række valgfrie fag, juridiske fag eller fagområder, der har fokus på bestemte juridiske emner som eksempelvis konkurrence, kontrakter, forhandling eller immaterielle rettigheder. Fagene integrerer et juridisk og et økonomisk perspektiv på de pågældende områder. Formålet med denne uddannelse er at integrere en økonomisk og juridisk faglighed som grundlag for opnåelse af brede akademiske kompetencer, der gør kandidaterne i stand til at løse samfundsvidenskabelige problemstillinger. Cand. merc.-uddannelsen uddanner derved, i lighed med cand. jur.-uddannelsen, til et bredt arbejdsmarked indenfor både det offentlige og det private arbejdsmarked.

På Aalborg Universitet har man følgende overbygningsmuligheder, hvor jura kombineres med andre fagligheder for bl.a. professionsbachelorere: Kandidatuddannelser i Integrerede fødevarerstudier, socialt arbejde og Development and

International Relations - Global Refugee Studies. Alle disse kandidatuddannelser er placeret i København. Trods den geografiske placering, anses disse uddannelser ikke som værende direkte beslægtede med kandidatuddannelsen i anvendt jura, idet uddannelserne er meget specialiserede inden for et lille afgrænset fagområde og udgør et mindre fagelement. Dette er modsat kandidatuddannelsen i anvendt jura, hvor den faglige vægt langt overvejende er på jura. Dermed får kandidaterne i anvendt jura en langt mere grundig indføring i det juridiske fagområde. Fx vil en professionsbachelor som socialrådgiver få meget mere viden, flere færdigheder og kompetencer inden for jura end på uddannelsen i socialt arbejde, hvor den faglige vægt er på sociologiske og politologiske teorier om socialt arbejde og meget lidt på jura (5 ECTS-point på retlig regulering).

På Syddansk Universitet er der beslægtede kandidatuddannelser såsom cand.soc. i International Security and Law, Odense samt i Cultural Sociology in Law, Power and Social Justice, Esbjerg. Disse uddannelser anses heller ikke for at være direkte beslægtede med kandidatuddannelsen i anvendt jura. For det første udbydes de udelukkende på engelsk. Selvom den faglige vægt også er på international jura, er der samtidig også en faglig vægt på politologiske, sociologiske og kulturelle teorier. De juridiske emner på disse uddannelser vil udgøre en meget lille del af de juridiske emner, som de studerende kandidatuddannelsen i anvendt jura vil berøre. Dermed adskiller uddannelserne sig markant ved valg af emneområde inden for juraen.

Alt i alt kan det konkluderes, at kandidatuddannelsen i anvendt jura ikke vil stå i direkte konkurrence til eksisterende uddannelser. Derimod vil kandidatuddannelsen bidrage til større sammenhæng i uddannelsessystemet, idet den vil bygge nye broer og skabe nye muligheder for en række faggrupper.

Af internationale kandidatuddannelser, der har en sammenhæng til kandidatuddannelsen i anvendt jura kan nævnes at the University of Queensland i Australien ligeledes udbyder en kandidatuddannelse i anvendt jura (Master of Applied Law). Denne uddannelse henvender sig også til studerende med en professionsfaglig uddannelse, der ønsker at integrere juridisk forståelse i denne faglighed. (http://www.uq.edu.au/study/program.html?acad_prog=5157)

Rekrutteringsgrundlag

Det Juridiske Fakultet har indgået to samarbejdsaftaler i forbindelse med udviklingen af kandidatuddannelsen i anvendt jura med henholdsvis Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy (se bilag 14 og 15 i aftagerundersøgelsen). I aftalerne fremgår det, hvilke professionsbacheloruddannelser der vil give direkte adgang til kandidatuddannelsen i anvendt jura. Disse uddannelser er: Professionsbachelor som socialrådgiver, professionsbachelor i offentlig administration, professionsbachelor som sygeplejerske, professionsbachelor i International Sales and Marketing Management samt professionsbachelor i finans.

Valget af netop disse professionsbacheloruddannelser er sket i samarbejde med Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy og er truffet ud fra et fagligt perspektiv i forhold til, hvilke uddannelser der vurderes at være beslægtede med en kandidatuddannelse i anvendt jura. Herunder er der lavet en undersøgelse af, hvilket juridisk niveau, i antal ECTS-point, professionsbachelorerne forventes at have, når de ansøger om optagelse på kandidatuddannelsen i anvendt jura. Dette har været væsentligt for at sikre en god overgang fra professionsbachelorstudiet til universitetet og også for at kunne planlægge undervisningen og sikre progression mellem uddannelserne for de undervisere, der udvikler de faglige moduler.

Professionsbachelorere fra andre professionshøjskoler og akademier med disse professionsbacheloruddannelser vil naturligvis også kunne komme i betragtning til uddannelsen.

Forventet optag

Uddannelsen har et optag på 60 studerende. Efter nogle års erfaring og afhængigt af ansøgerantal og kapacitet kan dette udvides til 120 studerende.

Hvis relevant: forventede praktikaftaler

Ikke relevant.

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Godkendt

Ansøgningsrunde

2014 - 1

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil

Afgørelse_KU_Jura.pdf

Samlet godkendelsesbrev

Aftagerundersøgelse for kandidatuddannelsen i anvendt jura

- Dokumentation på efterspørgsel af uddannelsesprofilen for en kandidat i anvendt jura samt relevante bilag* i forbindelse med prækvalificeringsansøgningen, Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, januar 2014

(*NB: Såfremt bedømmelsesudvalget ikke ønsker at læse alle siderne i denne aftagerundersøgelse, skal det bemærkes, at side 1 samt bilag 14-17 er mindre relevante for selve bedømmelsen af ansøgningen)

Stine Jørgensen, uddannelsesleder stj@jur.ku.dk & Anne Mette Grüner, specialkonsulent amgr@jur.ku.dk

Indhold

1. Indledning	2
2. Metode	2
3. Resultater	5
4. Konklusion	9
Bilag 1. Konstituerende fagelementer.....	10
Bilag 2. Kompetenceprofil	10
Bilag 3. Valgmoduler og fagkombinationer	13
Bilag 4. Liste over aftagere i aftagerundersøgelsen	14
Bilag 5. Interviewguide	15
Bilag 6. Referat fra møde i aftagerpanelet den 23.4.2012	15
Bilag 7. Referat fra workshop med aftagere den 30.8.2013	16
Bilag 8. Opsamling på interviews.....	18
Bilag 9. Statistiskanalyse af professionsbachelorere i målgruppen del 1	27
Bilag 10. Statistiskanalyse af professionsbachelorere i målgruppen del 2	28
Bilag 11. Nyuddannede juristers aktivitet 4-19 måneder efter studiet	29
Bilag 12. Udsnit af analyse af DJØF'ernes arbejdsmarked frem mod 2030	29
Bilag 13. Articl om juristernes arbejdsmarked	32
Bilag 14. Samarbejdsaftale med professionshøjskolen Metropol.....	33
Bilag 15. Samarbejdsaftale med Copenhagen Business Academy	35
Bilag 16. Dekanens godkendelse af prækvalificeringsansøgningen	37
Bilag 17. Rektors godkendelse af prækvalificeringsansøgningen.....	38

1. Indledning

Med kandidatuddannelsen i anvendt jura ønsker Det Juridiske Fakultet at drage yderligere nytte af den forskning, der foregår på fakultetet og skabe synergi og dynamik i forhold til de aktuelle uddannelser, fakultetet udbyder. Kandidatuddannelsen retter sig mod professionsbachelor og er en juridisk overbygning, der skal kvalificere bachelorerne indenfor deres profession og uddanne dem til professionsjurister. De studerende skal ikke blot blive to- eller dobbeltfaglige men tværfaglige, idet uddannelsen integrerer en allerede opnået professionsfaglighed. De studerende skal tilegne sig juridiske kompetencer til at kunne identificere, løse og forstå juridiske problemstillinger samt tvister inden for egen profession eller faglighed. Uddannelsen rammer derved ind i et aktuelt og fremtidigt behov på arbejdsmarkedet for kandidater, der evner at integrere juridiske kompetencer med en professionsfaglighed. I og med fakultetet vil tilbyde en kandidatuddannelse til professionsbachelor, bidrager fakultetet endvidere til at opfylde det politiske ønske om en bedre sammenhæng i uddannelsessystemet. (Regeringen: Redegørelse Om større sammenhæng i det videregående uddannelsessystem" fra april 2012 <http://fivu.dk/publikationer/2012/filer-2012/stoerre-sammenhaeng-i-det-videregaaende-uddannelsessystem.pdf>)

Kandidatuddannelsen i anvendt jura er udviklet i samarbejde med Det Juridiske Fakultets to samarbejdspartnere – Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy, jf. samarbejdsaftalerne i bilag 14 og 15. Både Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy og ikke mindst en lang række af aftagere har givet deres mening til kende i forhold til indhold af kandidatuddannelsen, hvilken type studerende, de mener at kunne sende til uddannelsen, og hvilke kompetencer de vil efterspørge. Det videre arbejde med at udvikle uddannelsen hen imod en akkreditering vil ske i tæt samspil med de to samarbejdspartnere. Til eksempel vil Det Juridiske Fakultet sammen med disse samarbejdspartnere arbejde for at udvikle juridiske valgmoduler på bachelorniveau, som de studerende fra disse institutioner kan vælge, som led i at tone deres professionsuddannelse direkte mod en kandidatuddannelse i anvendt jura.

Det Juridiske Fakultet har i mange år, som led i fakultetets efter- og videreuddannelsesstilbud, udbudt enkeltkurser på den juridiske kandidatuddannelse til deltidsstuderende, der ønsker at opnå eller supplere deres juridiske kompetencer. Gennem disse uddannelsesstilbud har de deltidsstuderende mulighed for, at opnå en juridisk faglighed i tilknytning til en egen faglighed, dermed en flerfaglighed. I modsætning hertil sigter kandidatuddannelsen i anvendt jura ikke mod at gøre de studerende flerfaglige, men derimod tværfaglige ved at integrere juridiske kompetencer i professionsfagligheden. Med kandidatuddannelsen i anvendt jura vil disse studerende for det første få mulighed for at søge et ph.d.-stipendiat og dermed forske. For det andet vil de også kunne søge direkte ind på kandidatuddannelsen efter deres professionsbacheloruddannelse, idet der ikke som på en masteruddannelse vil være krav om erhvervs erfaring. Dette vil i sig selv også sikre en bedre sammenhæng i uddannelsessystemet. Desuden vil kandidaterne i anvendt jura få en større faglig og teoretisk fordybelse på en kandidatuddannelse sammenholdt med en masteruddannelse og i særdeleshed i forhold til at blot at tage enkelte efter- og videreuddannelsesstilbud.

2. Metode

Som led i udviklingsarbejdet med kandidatuddannelsen i anvendt jura, har Det Juridiske Fakultet lavet en undersøgelse af behovet for og relevansen af denne uddannelse på arbejdsmarkedet. I det følgende beskrives, hvorledes fakultetet har arbejdet med at dokumentere behovet for kandidatuddannelsen i anvendt jura.

Aftagerundersøgelsen

Aftagerundersøgelsen omfatter: Et møde i det juridiske aftagerpanel i april 2012, en workshop for aftagere i august 2013, en interviewundersøgelse foretaget i ultimo 2013/primo 2014, en undersøgelse foretaget af Copenhagen Business Academy blandt de studerende på professionsbacheloruddannelsen i henholdsvis finans og International Sales and Marketing Management, telefoninterviews blandt en række tidligere

deltidsstuderende (professionsbachelor) på Det Juridiske Fakultet, statistik indsamlet fra Danmarks Statistik i november 2013, en analyse fra DJØF foretaget af DAMVAD i 2010 om DJØF'ernes arbejdsmarked frem mod 2020, en artikel fra Berlingske Business om det fremtidige arbejdsmarkeds mangel på jurister samt tal fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser om nyuddannede juristers aktiviteter 4-19 måneder efter studiet, jf. vedlagte bilag. Undersøgelsen beskrives kort nedenfor.

I sommeren 2013 indledte fakultetet en undersøgelse af interessen i og behovet for en ny kandidatuddannelse i anvendt jura gennem en aftagerundersøgelse, der skulle undersøge grundigt om der ville være et arbejdsmarked for kandidater af denne karakter. Aftagerundersøgelsen dannede grundlag for vurderingen af, om fakultetet skulle gå videre med idéen om at udvikle en ny kandidatuddannelse. På baggrund af aftagerundersøgelsen vurderede fakultetet, at der vil være behov for kandidater af denne type og at relevansen for at opkvalificere professionsbachelor inden for deres profession er stor, idet samfundets problemer og tvister bliver mere og mere komplekse. Fakultetet er på baggrund af aftagerundersøgelsen og samtaler med Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy ikke af den opfattelse, at kandidatuddannelsen vil være relevant for alle professionsbachelor men for dem, der har berørt jura i deres professionsbacheloruddannelse og har opnået en særlig interesse for juridiske problemer inden for deres profession og dermed ønsker at dygtiggøre sig og læse videre på universitetet. Professionsbachelorerne kan også have været på arbejdsmarkedet en årrække og ønske at opkvalificere deres kompetencer.

Aftagerundersøgelsen blev indledt med en workshop ultimo august, hvor der var inviteret 25 aftagere fortrinsvis blandt mulige offentlige aftagere indenfor det velfærdsretlige område. Deltagerne havde forud for workshoppen modtaget en foreløbig vision og kompetenceprofil for uddannelsen. Se liste over, hvilke aftagere, der deltog i workshoppen i bilag 4. På workshoppen blev særligt diskuteret, hvilke behov og kompetencer aftagerne efterspørger, og i hvilket omfang de kompetencer kandidatuddannelsen i anvendt jura tilsigter at bibringe de studerende, vil kunne bidrage til at opfylde disse behov. På denne workshop tilkendegav en række af aftagerne, at denne kandidatuddannelse også ville være særdeles relevant for aftagere på det private arbejdsmarked, herunder særligt i forhold til små og mellemstore virksomheder, der ikke har tradition for at aftage jurister, men som i stigende grad efterspørger kompetencer til at kunne identificere og navigere i et specialiseret juridisk felt. Dette resulterede i møder med ledelsen på professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy og senere også samarbejdsaftaler mellem hver enkelt af disse og Det Juridiske Fakultet med henblik på en undersøgelse af, hvilke professionsuddannelser, der vil være relevante at tilbyde en juridiske overbygning.

Den indledende workshop blev fulgt op af en skriftlig henvendelse til 55 mulige aftagere fra et dækkende aftagermarked, hvoraf 29 har svaret. De har fået tilsendt visionen og kompetenceprofilen for uddannelsen samt samme interviewguide se også bilag i 5. 1/3 af interviewene er blevet foretaget ved personligt fremmøde, 1/3 ved et telefoninterview og 1/3 ved en skriftlig besvarelse af spørgeskemaet. Telefoninterviewene og interviewene ved personligt fremmøde er foretaget af uddannelsesleder, lektor Stine Jørgensen, tidligere studieleder, professor Rasmus Kristian Feldthusen, tidligere studieleder, professor Mette Hartlev samt specialkonsulent Anne Mette Grüner. Alle interviews er foretaget i november/december 2013 og januar 2014. Der er lavet et resumé af interviewene, som de interviewede har godkendt. Disse resuméer er fremstillet i bilag 8. Det skal bemærkes, at alle deltagere i workshoppen ultimo august også blev inviteret til at besvare spørgeskemaet, hvilket 7 gjorde.

Aftagerne dækker både offentlige og private aftagere fortrinsvis i Hovedstadsområdet, men der er også enkelte aftagere uden for Hovedstadsområdet (Roskilde, Århus og Næstved). Dette er ikke et udtryk for, at kandidaterne i anvendt jura ikke vil være relevante for aftagere uden for Hovedstadsområdet, tværtimod. Det er Det Juridiske Fakultets holdning, at de kompetencer som kandidaterne i anvendt jura vil opnå også vil være attraktive for aftagere andre geografiske steder end i Hovedstaden.

Der var også væsentlig input til, hvordan kandidatuddannelsens indhold kunne struktureres anderledes, og dette input er der taget højde for i det videre arbejde med at udvikle uddannelsen og dens kompetenceprofil. Aftagerne gav også udtryk for, at professionsjurister skulle have vægt på juraen og det

tværfaglige, og at de vil kunne noget andet end kandidaterne i jura. Disse input vil der også blive taget højde for i det videre arbejde frem mod en akkreditering.

Der er desuden også taget højde for, at medlemmerne af aftagerpanelet for den juridiske kandidatuddannelse cand.jur. på et møde i foråret 2012 gav udtryk for, at de ikke ville være begejstrede for, at professionsbachelor skal have mulighed for at blive kandidater i jura, cand.jur., uden at have en bacheloruddannelse i jura jf. bilag 6.

For at triangulere de indsamlede data er der også indhentet kvantitativt datamateriale fra Danmarks Statistik i november 2013 til at belyse den nye kandidatuddannelses behov og relevans. Her er der for det første undersøgt, hvor mange professionsbachelor i målgruppen, der både har en fuldført professionsbacheloruddannelse og en fuldført/igangværende kandidatuddannelse. Dette for at undersøge, hvor mange professionsbachelor i målgruppen, der egentlig tager en kandidatuddannelse. Dette bidrager til at sandsynliggøre, at der er et marked for professionsbachelor på kandidatuddannelser. For det andet er der undersøgt, hvor mange professionsbachelor i målgruppen, der både har en afbrudt professionsbacheloruddannelse og en fuldført/igangværende kandidatuddannelse. Dette for at bidrage til en undersøgelse af, hvor mange professionsbachelor, der tager en kandidatuddannelse.

Analysen er suppleret af relevante rapporter og artikler om behovet for jurister i fremtiden, der skal understøtte analyserne om behovet og relevansen for en ny juridisk kandidatuddannelse på et fremtidigt arbejdsmarked.

Gyldighed og pålidelighed i forhold til konklusionen

I aftagerundersøgelsen er der lagt vægt på at inddrage mulige aftager fra alle de professionsbachelorområder, som kandidatuddannelsen i anvendt jura forventes at optage. Derfor er aftagerne udpeget i samarbejde med Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy. Aftagergruppen repræsenterer både det offentlige og det private arbejdsmarked. Der er også gjort brug af aftagerpanelet på Det Juridiske Fakultet, men de aftagere der udelukkende aftager jurister til specialistfunktioner inden for advokatbranchen og dommerstanden er ikke medtaget i undersøgelsen, idet deres vurdering af kandidatuddannelserne ikke tænkes at give aftagerundersøgelsens konklusioner værdi.

Den geografiske spredning er ikke stor, der er dog enkelte aftagere uden for Storkøbenhavn. Dette er ikke som nævnt et udtryk for, at aftagere uden for dette område ikke anses som aftagere af kandidaterne i anvendt jura.

Der har i aftagerundersøgelsen også været aftagere, der udtrykker skepsis over for uddannelsen. Disse aftagere er medtaget i datafremstillingen og er dermed ikke udelukket fra konklusionerne.

Der findes i Danmark pt. ikke juridiske kandidatuddannelser, der optager professionsbachelor i samme størrelsesorden, som kandidatuddannelsen i anvendt jura forventer at gøre. Når der derfor refereres til jurister og juridiske kompetencer i artiklerne, anskues det her også som kandidater med juridiske kompetencer på et højt fagligt niveau, hvilket kunne inkludere kandidater i anvendt jura på et fremtidigt arbejdsmarked. Det betyder således, at kandidater i anvendt jura kunne gå ind og dække dette kompetencebehov på et fremtidigt arbejdsmarked. Dette er naturligvis behæftet med en usikkerhed, idet der ikke kan refereres til statistik for en uddannelse, der ikke er igangsat.

Høring internt på Det Juridiske Fakultet og på Københavns Universitet

På et møde i Det Juridiske Fakultets Aftagerpanel afholdt den 23. april 2012 drøftede aftagerne idéen om at optage professionsbachelor på den juridiske kandidatuddannelse. Panelet stillede grundlæggende spørgsmål ved, om denne gruppe af studerende ville kunne klare sig på en juridisk kandidatuddannelse. Panelet gav udtryk for vigtigheden af at bevare det høje faglige niveau på den juridiske kandidatuddannelse. Hertil kommer, at aftagerne pointerede vigtigheden af, at juridiske kandidater har såvel en bachelor som en kandidatgrad i jura, blandt andet under hensyn til at disse kandidater varetager en række jobfunktioner indenfor specielle juridiske professioner. Omkring halvdelen af de juridiske kandidater afsættes til advokatbranchen og dommerstanden. Det er vigtigt for disse aftagere

at kunne distingvere mellem en jurist og en professionsjurist. Af referatet fra mødet fremgår det ligeledes, at panelet gav udtryk for, at en kombination af en professionsbacheloruddannelse og en kandidatuddannelse i jura ikke vil svare til en kandidatuddannelse i jura, cand.jur., jf. bilag 6.

Studienævnet er ligeledes blevet hørt om oprettelsen af kandidatuddannelsen i anvendt jura og har også udtrykt bekymring for at optage professionsbachelor på den juridiske kandidatuddannelse. Derfor ser studienævnet positivt på oprettelsen af kandidatuddannelsen i anvendt jura som separat uddannelse. Flemming Lindeløv, bestyrelsesformand i kapitalfonden Deltaq og repræsentant i aftagerpanelet er blevet hørt i forbindelse med aftagerundersøgelsen og er meget begejstret for uddannelsen. Han mente, at der kunne være brug for professionsjuristerne i mange forskellige jobs i både det offentlige og det private. Han mente også, at Det Juridiske Fakultet havde gode muligheder for at kunne opkvalificere professionsbachelor og andre bachelorer end juridiske med juridiske kompetencer, idet fagudbuddet på den juridiske kandidatuddannelse er stort.

I efteråret blev KUUR – Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd – forelagt idéen om en ny kandidatuddannelse i anvendt jura. Rådet består af prorektor for uddannelse, Lykke Friis, prodekaner for uddannelse og uddannelsesledere fra universitetets fakulteter.

Fungerende dekan (konstitueret dekan fra 1.2.2014), Jørn Vestergaard på Det Juridiske Fakultet har i januar 2014 erklæret ansøgningen om prækvalifikation af den nye kandidatuddannelse for godkendt jf. bilag 16. Rektor på Københavns Universitet, Ralf Hemmingsen har også i januar 2014 erklæret ansøgningen om prækvalifikationen for godkendt, jf. bilag 17.

Samarbejdsaftaler

Som en del af aftagerundersøgelsen har fakultetet også konkretiseret målgruppeanalysen ved at være i dialog med Professionshøjskolen Metropol (direktør Nicolai Krag Petersen, dekan Camilla Wang, dekan Randi Brinckmann og institutchef Thomas Braun) og Copenhagen Business Academy (rektor Ole Gram-Olesen, uddannelsesdirektør Gregers Christensen og centerleder Dorthe Schmidt og områdechef Susanne Rivers). Her er det blevet undersøgt, om kandidatuddannelsen kunne være interessant for deres studerende, og hvilket indhold kandidatuddannelse skulle have. Denne dialog har resulteret i to samarbejdsaftaler mellem Det Juridiske Fakultet og henholdsvis Professionshøjskolen Metropol og Copenhagen Business Academy jf. bilag 14 og 15, såfremt kandidatuddannelsen bliver prækvalificeret og senere akkrediteret. Begge institutioner har ligeledes bistået arbejdet med at kvalificere indholdet af uddannelsen og hjulpet med at lave aftagerundersøgelsen ved at skaffe kontakt til relevante mulige aftagere af kandidaterne.

I perioden juni-december 2013 er der således foretaget en systematisk interessentdialog, der præsenteres og dokumenteres i det følgende afsnit. På baggrund af disse undersøgelser vurderer Det Juridiske Fakultet, at kandidatuddannelsen vil have sin relevans på et fremtidigt arbejdsmarked.

3. Resultater

Det Juridiske Fakultet inviterede som nævnt i slutningen af august en række aftagere til en workshop for at sparre om udvikling af en ny kandidatuddannelse. Workshopen blev afholdt den 30.8.2013. I bilag 4 i dokumentationsmaterialet fremgår det, hvilke aftagere der deltog i workshopen. Langt størstedelen af aftagerne gav udtryk for, at der er og vil være et behov for kandidater i anvendt jura. Altså professionsjurister, der skiller sig ud fra jurister ved at være tværfaglige og integrere juridiske kompetencer med en professionsfaglighed. Der blev desuden tilkendegivet mange mulige brancher, som sandsynligvis også vil kunne anvende professionsjurister både inden for det offentlige og private arbejdsmarked såsom sygeplejersker, lærere, socialrådgivere, administrative professionsbachelorer samt mere merkantile professionsbachelorer fra eksempelvis Copenhagen Business Academy, jf. også referat fra workshopen i bilag 7.

Kandidaterne i anvendt jura vil som nævnt blive professionsjurister og ikke blot jurister. Professionsjurister findes ikke på arbejdsmarkedet i dag, og der er derfor tale om et behov på et fremtidigt arbejdsmarked.

Analysen af det fremtidige arbejdsmarked vil altid være behæftet med en vis usikkerhed, idet mange faktorer kan påvirke både udbud og efterspørgsel.

Kandidaterne i anvendt jura vil som professionsjurister kunne falde i kategorien "juridiske kandidater". Ser man beskæftigelsesmulighederne for netop juridiske kandidater har disse generelt været gode, når der ses på Uddannelsesministeriets senest tilgængelige tal fra 2007-2010, jf. også tabellen i bilag 11. (Kilde: www.fivu.dk - Danmarks Statistik, bearbejdet af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser). Tabellen viser de nyuddannedes juristers aktiviteter 4-19 måneder efter fuldførelse af deres kandidatuddannelse. Udviklingen af beskæftigelsesprocenten for juridiske kandidater fra Københavns Universitet fra 2007-2010 viser et lille fald fra 93 % i 2008 til 90 % i 2010, hvilket stadig er rigtig højt. Beskæftigelsestallet for hovedområdet (samfundsvidenskab) er i samme periode faldet fra 81 % -74 %. Beskæftigelsestallet for juridiske kandidater er højt, trods finanskrisen og andre påvirkningsfaktorer. Det må betyde, at de kompetencer, juridiske kandidater besidder, er ganske attraktive.

Dette underbygges i aftagerundersøgelsen i den vedhæftede dokumentation, hvor langt de fleste aftagere vurderer, at beskæftigelsesmulighederne for kandidaterne i anvendt jura er gode. Mange aftagere vurderer desuden, at de gerne vil ansætte en kandidat i anvendt jura. Langt de fleste af de adspurgte aftagere vurderer også, at kandidaterne vil være attraktive for andre brancher og arbejdspladser end deres egen. Dette er en indikation af, at behovet for dimittender med en kandidatuddannelse i anvendt jura på et fremtidigt arbejdsmarked er væsentligt også set i lyset af, at aftagerundersøgelsen fortrinsvis omfatter aftagere i Storkøbenhavn og ikke afspejler alle mulige aftagergrupper.

I aftagerundersøgelsen giver langt størstedelen af de adspurgte også udtryk for, at der er og kan blive et behov for kandidater med de kompetencer, som kandidaterne i anvendt jura vil opnå, jf. bilag 9. Få af de adspurgte aftagere på det private arbejdsmarked giver negative tilbagemeldinger på idéen. En lille håndfuld af aftagerne på det offentlige arbejdsmarked giver udtryk for, at behovet ikke vil være til stede. En af de aftagere, der også deltog i workshoppen for mulige aftagere den 30.8.2013, og som er positiv overfor idéen udtaler følgende:

"Jeg tænker, at det [kandidatuddannelsen i anvendt jura] er et fantastisk godt tilbud til arbejdsmarkedet! Vi kommer snart i en situation, hvor vi vil mangle videnskandidater. Pressen skriver om, at der er faldende ledighed blandt de højtuddannede. Og jeg tror ikke, vi skal så langt ud i fremtiden før vi får svært ved at finde disse videnskandidater. At opkvalificere professionsbachelorere, som i dette tilfælde, er som en, der bliver hørt. Det er rigtig væsentligt! Her bringer vi forskellige fagligheder i spil og hæver deres kompetenceniveau." *Torkild Justesen, Direktør, Lederne*, jf. bilag 8.

Denne udtalelse stemmer overens med de konklusioner, der bliver draget i en undersøgelse af DJØF'ernes arbejdsmarked frem mod 2030 foretaget af DAMVAD i 2010, jf. et resumé af denne rapport i bilag 12. I selve rapporten analyseres DJØF'ernes arbejdsmarked frem mod 2030 samt den fremtidige udvikling af behovet for DJØF'ere i Danmark. DJØF'ere skal her forstås som gruppen af samfundsfaglige universitetsuddannelser herunder jura. Først af alt bemærkes det, at der er sket store ændringer på arbejdsmarkedet de seneste 20-30 år, og at der også de næste 20 år vil ske markante ændringer på arbejdsmarkedet. Selvom det er usikkert at ytre sig om fremtiden, hævdes det, at erhvervsstrukturen vil ændre sig, og der vil ske en stigende efterspørgsel af personer med lange videregående uddannelser. Fra 1999-2009 er antallet af DJØF'ere i beskæftigelse vokset med 60 %. Væksten i efterspørgslen efter DJØF'ere har været relativ stabil og i mindre grad påvirket af lavkonjunkturer sammenlignet med hele beskæftigelsen i Danmark. Rapporten forudsiger, at der i 2030 vil mangle ca. 20.000 DJØF'ere herunder jurister (ca. 1.388) og øvre samfundsfaglige kandidater (1.463), jf. tabel 2.1 vedrørende mismatch i forhold til efterspørgsel på DJØF'ere i bilag 12. Denne mangel vil allerede indtræffe i 2015 for bl.a. jurister og ph.d.'ere inden for jura. Samtidig vil der være uddannelsesgrupper, der antagelig bliver ramt af ledighed, hvilket særligt vil være bachelorere med en kortere uddannelse. Dette beskrives som et udtryk for, at der vil være et strukturelt skift i arbejdsgivernes efterspørgsel efter et højere kompetenceniveau. En af de anbefalinger, rapporten kommer med, er at øge optaget på de uddannelser, hvor det forudsiges, at der vil mangle kandidater. (www.djoef.dk /DJØF'ernes arbejdsmarked frem mod 2030. Udarbejdet af DAMVAD for DJØF. November

2010. s. 3-6), jf. bilag 12. Det kan altså udledes, at vil være behov for samfundsfaglige kandidater, herunder kandidater med juridiske kompetencer. Kandidatuddannelsen i anvendt jura vil kunne bidrage til at uddanne flere kandidater med juridiske kompetencer. Denne nye type jurister, professionsjurister, vil ligeledes kunne bidrage til ph.d.'ere inden for jura. Denne analyse suppleres af en undersøgelse udarbejdet for "Forum for business education" bragt i Berlingske Tidende i 2009 jf. bilag 13. Her fremgår det, at selvom ledigheden er høj også i finanssektoren, vil der på længere sigt være en mangel på bl.a. jurister og derfor bør Danmark satse på at uddanne bl.a. flere jurister. Et af de tiltag, der kan dække fremtidens behov for bl.a. jurister er at flere får kompetencer gennem videre- og efteruddannelsessystemet."

Aftagere inden for den kommunale verden udtaler: "Der er ikke nogen tvivl om, at det i forhold til den kommunale opgaveportefølje er en god idé at få koblet en overordnet jurauddannelse på professionsuddannelserne." *Tina Gonzales-Schelbeck, Konsulent, Jura og EU, KL*. En anden aftager siger: "Der vil være et behov, især for socialrådgivere og sygefaglige professioner." *Henrik Kolind, Kommunaldirektør i Roskilde Kommune og næstformand for Kommunaldirektørforeningen*. En aftager udtaler også: "(...) det er helt oplagt at udvikle en kandidatuddannelse, der kombinerer en stærk professionsfaglighed med en juridisk overbygning." *Anette Laigaard, administrerende direktør, Socialforvaltningen, Københavns Kommune*. Dette suppleres af denne udtalelse: "Vi ser bestemt et potentiale i forslaget til kandidatuddannelsen i den kommunale verden." *Tobias Børner Stax, Direktør i Børne og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune*. Og et sidste eksempel fra Københavns Kommune: "Jeg tror, at det [at have kompetencer som en kandidat i anvendt jura] ville styrke kvaliteten af det arbejde, vi laver i Arbejdsmarkedscenteret. Arbejdet er bundet rigtig meget op på jura, og der er særlig fokus på den lovgivning, der er relevant." *Dorte Spangsbo, Afdelingschef, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Københavns Kommune*. Også i Region Hovedstaden vurderes det, at denne type af kandidater vil være relevante: "Jeg vurderer, at i Region Hovedstaden vil vi have råd til at ansætte jurister og kandidater med denne faglighed. Det vil særligt være relevant på institutionsniveau. Her vil de kunne noget andet end jurister og andre fagligheder. (...) Det, der gør dem specielle, er deres professionsbaggrund." *Jesper Olsen, Sekretariatsleder, Region Hovedstaden*, jf. bilag 8.

Langt de fleste af de adspurgte aftagere på det private arbejdsmarked udtaler, at der vil være behov for de kompetencer kandidater i anvendt jura vil opnå. Flemming Lindeløv er begejstret for uddannelsen og mener, at der er "(...) et aktuelt behov". "(...) uddannelsen vil ramme ind i et behov hos små og mellemstore virksomheder, med sin kombination af professionskompetence og en juridisk overbygning giver grundlag for at bidrage til systematisk at løse komplekse opgaver." *Flemming Lindeløv, Bestyrelsesformand i kapitalfonden Deltaq, bestyrelsesmedlem i diverse danske virksomheder og tidligere topleder*. En anden udtaler: "Min vurdering er, at der vil være flere jobs i den finansielle sektor, der vil kunne benytte sig af denne type kompetencer." *Thomas Møller, Chefrådgiver i Pension, Savings & Wealth Offerings, Nordea*. Dette suppleres af Stig Paulsen, der mener, at "(...) uddannelsen med sin kombination af en professionsfaglighed og juridiske kompetencer kan ramme et behov i mere specialiserede dele af finans- og bankverdenen." *Stig Paulsen, Chief Project Coordinator, Danske Bank*, jf. bilag 8.

Alt i alt får kandidatuddannelsen i anvendt jura meget positiv respons af langt de fleste aftagere, der har deltaget i undersøgelsen. De aftagere, der ikke er begejstrede for uddannelsen udtaler: "Så længe denne uddannelse ikke retter sig mod omskolingen af lærerne, har denne uddannelse meget begrænset effekt." *Stine Elverkilde, Chefkonsulent, Center for Ledelse, Københavns Kommune*. En anden siger: "Følgende svar vedrører sundhedsfaglige professionsbachelor, herunder primært sygeplejersker, som ansættes i regionerne. Danske Regioner vurderer ikke, at der er efterspørgsel på denne type kandidater i regionerne. Det betyder ikke, at det er udelukket, at der i enkelte administrative stillinger vil kunne ansættes sygeplejersker med en juridisk overbygning, men der er ikke et arbejdsmarked i regionerne, som efterspørger medarbejdere med denne baggrund." *Laura Toftegaard Petersen, Konsulent, Danske Regioner*, jf. bilag 8. Sidste aftager er enig med de udtalelser den overvejende største gruppe af aftagere efterspørger hos sygeplejersker, nemlig mere praksiserfaring, hvis man ser på den seneste aftagerundersøgelse hos Professionshøjskolen Metropol (www.phmetropol.dk). To aftagere har dog på workshoppen den 30.8.2013 givet udtryk for, at der godt kunne være nogle sygeplejersker, der ville kunne have glæde af kandidatuddannelsen i anvendt jura. Marianne Mahler, Sygeplejefagligkonsulent, Lokalområdet Indre By

Østrebros, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt Kristina Petersen, Kliniskudviklingspsygeplejerske, Hvidovre Hospital, Region Hovedstaden. Desuden udtaler Johannes Graub, vicedirektør på Hvidovre Hospital, Region Hovedstaden: "Jeg er ikke i tvivl om, at mange med en sundhedsfaglig professionsbachelor vil have meget stor gavn af at have juridisk grundforståelse, sådan som den planlagte uddannelse vil bibringe dem."

For at styrke analysen af behovet for kandidater i anvendt jura, er der også suppleret med statistisk materiale fra Danmarks Statistik, udtrykt i november 2013. I tabellen i bilag 9 i det vedhæftede dokumentationsmateriale ses alle professionsbachelor i målgruppen for kandidatuddannelsen i anvendt jura, der både har en fuldført professionsbacheloruddannelse og en fuldført/igangværende kandidatuddannelse. Tabellen opdeles på professionsbacheloruddannelse, år for fuldført professionsbacheloruddannelse og markering for fuldført/igangværende kandidatuddannelse pr. 1. oktober 2012. Det fremgår, at ud af de 30.697 professionsbachelor, der færdiggjorde deres uddannelse mellem 2002-2012 har 1.896 taget/er i gang med at tage en længere videregående uddannelse. Dette tal svarer til 6,1 % af alle professionsbachelorne i målgruppen for kandidatuddannelsen i anvendt jura. Denne procentsats er ikke helt ulig det tal, regeringen fremfører i deres "Redegørelse Om større sammenhæng i det videregående uddannelsessystem" fra april 2012 på s. 18: "(...) at syv procent af dem, der fuldførte en professionsbacheloruddannelse i 2006, var gået i gang med en kandidatuddannelse inden for fire år (...)." <http://fivu.dk/publikationer/2012/filer-2012/stoerre-sammenhaeng-i-det-videregaaende-uddannelsessystem.pdf>

Ser man så på, hvilken type af længere videregående uddannelse professionsbachelorne vælger, fremgår det, at 868 ud af de 1.840 professionsbachelor vælger en videregående uddannelse indenfor humaniora og teologi samt samfundsvidenskab. Det svarer til 47,2 % af dem, der har fuldført eller er i gang med en kandidatuddannelse. Samtidig viser tallene også, at der er et stigende antal socialrådgivere, der tager en videregående samfundsvidenskabelig uddannelse. Dette kan skyldes, at det er særlig aktuelt for denne gruppe med flere forskellige relevante videreuddannelsesmuligheder. Kandidatuddannelsen i anvendt jura vil også være meget relevant for professionsbachelorne fra offentlig administration. I 2002-2012 er der kun en lille andel, der har taget en lang videregående samfundsvidenskabelig uddannelse. Kandidatuddannelsen i anvendt jura vil sandsynligvis kunne tilskynde, at flere af disse professionsbachelor videregående sig.

Tallene viser også, at antallet af professionsbachelor, der fuldfører eller er i gang med en kandidatuddannelse er stigende i perioden 2002-2012. Professionsbachelorne i målgruppen har dermed en interesse for at dygtiggøre sig ved at tage en uddannelse på universitetet. Men overordnet set er det en lille andel af professionsbachelorne, der tager en lang videregående uddannelse. På den baggrund kunne flere og nye attraktive kandidatuddannelsesstilbud så som kandidatuddannelsen i anvendt jura være relevante især på et område, der ikke i forvejen er dækket ind, jf. Danske Universiteters opgørelse over efter- og videreuddannelsesstilbud til professionsbachelor: <http://www.dkuni.dk/Politik/~media/Files/Politiknotater/Oversigt%20prof%20bach.ashx>.

Med SU-reformen af 28.6.2013, hvor suppleringskurser afskaffes fra studieåret 2014/2015, og professionsbachelor skal kunne optages direkte – og uden supplerende – fra bachelor til beslægtede kandidatuddannelser, vil kandidatuddannelsen i anvendt jura være et yderst attraktivt tilbud til professionsbachelor i målgruppen, der opfylder adgangskravene.

Dette understøttes af en mindre undersøgelse foretaget på Copenhagen Business Academy i november 2013. Her blev 103 af de studerende på professionsuddannelsen i finans på 1. og 3. semester spurgt: "Hvis det var muligt at tage en kandidatuddannelse i jura på universitetet, der bygger videre på din professionsuddannelse, kunne du så overveje det?" Her svarede 51 af de 103 adspurgte "Ja" til spørgsmålet, hvilket svarer til 49,5 %. Samtidig blev 105 studerende på professionsbacheloruddannelsen i International Sales and Marketing Management spurgt om det samme. Her svarede 55, at de var "Måske interesserede" eller "Helt sikkert interesserede", svarende til 52 %. Disse forespørgsler kan kun give en foreløbig indikation af en del af målgruppens interesse for kandidatuddannelsen, men må siges at være meget positive og

stemmer overens med tallene fra Danmarks Statistik, der viser en stigende interesse hos professionsbachelorerne for at videreudanne sig på universiteterne.

Tabellen i bilag 10 i vedhæftede dokumentationsmateriale viser professionsbachelorere, der både har en afbrudt professionsbacheloruddannelse og en fuldført/igangværende kandidatuddannelse. Tabellen er opdelt på professionsbacheloruddannelse, år for afbrudt professionsbacheloruddannelse og markering for fuldført/igangværende kandidatuddannelse pr. 1. oktober 2012. Tallene viser, at 12.083 professionsbachelorere fra målgruppen er faldet fra deres uddannelse i perioden 2002-2012. Ud af disse har 1.322 taget en lang videregående uddannelse, hvilket svarer til 10,9 %. Dette "fracald" fra professionshøjskolerne italesætter professionshøjskolerne selv som "fracald fra toppen", idet de studerende falder fra deres professionsuddannelse og begynder en universitetsuddannelse. Dette fracald kunne sandsynligvis reduceres ved flere og attraktive videreuddannelsesmuligheder for professionsbachelorerne, idet disse vil kunne bruge deres professionsuddannelse til at komme ind på en kandidatuddannelse på universitetet. Ud af de professionsbachelorere, der "falder fra" professionshøjskolerne og påbegynder et universitetsstudie, vælger 867 en videregående uddannelse inden for humaniora og teologi samt samfundsvidenskab. Dette svarer til 64,6 % af dem, der "falder fra" professionshøjskolerne.

Desuden viser en telefonisk rundspørge blandt tidligere deltidsstuderende (personer med minimum en bachelorgrad, der tager juridiske enkeltfag på kandidatuddannelsen) med en professionsfaglig baggrund, at alle giver udtryk for en interesse for kandidatuddannelsen i anvendt jura. En socialrådgiver svarer på følgende spørgsmål: Kunne du forestille dig, at det kunne være nyttigt for dig at bygge videre på din professionsbacheloruddannelse og tage kandidatuddannelsen i anvendt jura? "Ja." Hvis ja, hvorfor? "Som socialrådgiver er juraen et grundlæggende redskab i vores daglig arbejde, og jo bedre forståelse vi har for de gældende retsregler, jo bedre er vi til at sikre borgernes retssikkerhed. Jo bedre socialrådgivere er til at argumentere i sager, og jo bedre forståelse vi har for retsprincipper og retsregler, jo bedre forudsætninger har vi for at lave gode afgørelser. På mit arbejde arbejder vi akut og på alle tider af døgnet, og vi har derfor ikke altid mulighed for at få kontakt til en jurist, og derfor er det vigtigt, at vi har et godt kendskab til at anvende juraen." Generelt udtrykkes en interesse for at få "papir" på deres særlige juridiske kompetencer. Andre fagligheder udviser også en interesse for kandidatuddannelsen, men problematiserer det at skulle følge en fuldtidsuddannelse.

4. Konklusion

Alt i alt kan det konkluderes, at aftagerundersøgelsen sandsynliggør behovet og relevansen for kandidatuddannelsen i anvendt jura for en række professionsbachelorere. Undersøgelsen viser, at der er et behov for juridiske kompetencer på arbejdsmarkedet – også på det fremtidige arbejdsmarked ifølge de adspurgte aftagere. Behovet er tilsyneladende så stort, at en DJØF-undersøgelse foretaget af DAMVAD i 2010 forudser en større mangel på jurister frem mod 2030.

Kandidatuddannelsen i anvendt jura vil med uddannelsen af professionsjurister bidrage til at udfylde dette hul, idet der udvikles en ny type jurister, der med deres professionsfaglige viden kan bidrage til at løse samfundets mere og mere komplekse problemstillinger ved at have større forståelse af professioners problemfelter og tværfagligheden mellem netop deres professionsfaglighed og juraen. Derfor vil det skabe værdi til samfundet og være relevant at tilbyde denne kandidatuddannelse i anvendt jura i tæt samarbejde med samarbejdspartnerne.

Bilag 1. Konstituerende fagelementer

Herunder ses en grafisk oversigt over de konstituerende fagelementer for kandidatuddannelsen i anvendt jura.

År	Semester	Modul	ECTS
1	1	Retssystemet: Funktion, opbygning og virke	15
		Juridiske grundfigurer	15
1	2	Kommunikation og retorik i en juridisk og tværfaglig kontekst	15
		Valgmodul	15
2	3	Videnskabsteori og empiriske undersøgelsesmetoder i juridisk perspektiv + selvvalgt projekt	15
		Valgmodul	15
2	4	Speciale	30

Bilag 2. Kompetenceprofil

Nedenfor ses en grafisk oversigt over kompetenceprofilen for kandidatuddannelsen i anvendt jura og sammenhængen til uddannelsens fagelementer og læringsmål.

Mål i kompetenceprofilen	Fagelement	Læringsmål i fagelementet
Viden om:		
Retssystemers funktion, opbygning og virke – herunder forståelse for samspillet mellem national og international lovgivning	Modul 1: Retssystemer: Funktion, opbygning og virke, værdier	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Indgående kendskab til det danske retssystems funktion, opbygning og virke – viden om forskellige retssystemers grundlag og samspil med det danske retssystem. Herunder forståelse for forholdet mellem national og international lovgivning. • Overblik over centrale teorier om retssystemer, demokrati og magt. • Kendskab til retlige grundstrukturer og rationaler og detaljeret viden om, hvordan lovgivningsprocessen fungerer. • Viden om såvel domstolene som andre afgørelsesfora – herunder forståelse for forskellige typer af retlig regulering.
Juridiske grundfigurer og relevante juridiske discipliner	Modul 2: Juridiske grundfigurer	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Indgående kendskab til centrale juridiske grundfigurer og bagvedliggende teorier. • Overblik over relevante juridiske discipliner.
Metodikker til systematisering og katalogisering af fagspecifik viden, til understøttelse af kandidaternes tilegnelse af viden indenfor de respektive juridiske domæner. Viden om kommunikation og retorik i en juridisk sammenhæng, herunder viden om hvordan der kommunikeres i forskellige juridiske	Modul 3: Kommunikation og retorik i en juridisk og tværfaglig kontekst	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Kendskab til teorier om kommunikation og fortolkning. • Indgående kendskab til retoriske grundfigurer.

genrer samt viden om disse genrers kommunikative traditioner og vokabularer		
Kompetence til at gennemføre og vurdere undersøgelser af høj videnskabelig kvalitet i krydsfeltet mellem egen profession/faglighed og jura. Kompetence til at agere professionelt i og mediere mellem det juridiske felt og egen profession	Modul 4: Videnskabsteori, og empiriske undersøgelsesmetoder i juridisk perspektiv	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Forståelse for videnskabsteoretiske begreber (ontologi vs. epistemologi) • Kendskab til den juridiske metode og til forskningsbaseret viden om retsvidenskab • Kendskab til kvalitative og kvantitative undersøgelsesmetoder og til metodiske nøglebegreber (validitet, reliabilitet og generalisering) • Kendskab til relevante juridiske og etiske forhold i forbindelse med empiriske studier.
Færdigheder til at:		
Fremfinde og fortolke retskilder	Modul 1: Retssystemet: Funktion, opbygning og virke samt Juridiske valgmoduler	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Færdighed til at fremfinde og læse forskellige typer af retskilder. • Viden om juridiske fortolkningsfigurer og fortolkningsprincipper
Læse og anvende domme	Modul 1: Retssystemet: Funktion, opbygning og virke samt Juridiske valgmoduler	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Færdighed til at finde og læse nationale såvel som internationale domme/afgørelser. • Færdighed til at formidle domsindhold til fagfæller og ikke-fagfæller.
Anvende den juridiske metode til ved subsumption at afgøre retsfølgen af et givet faktum	Modul 1: Retssystemet: Funktion, opbygning og virke samt Juridiske valgmoduler	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Færdighed til at identificere retlig relevante fakta i et givent faktum. • Færdighed til at kvalificere et givent faktum. • Færdighed til retsdogmatisk at identificere gældende ret. • Færdighed til at anvende den juridiske metode til ved subsumption at afgøre retsfølgen af et givent faktum.
Identificere og arbejde med juridiske grundfigurer	Modul 2: Juridiske grundfigurer samt Juridiske valgmoduler	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Færdighed til at identificere juridiske grundfigurer i en problemstilling. • Færdighed til at anvende juridiske grundfigurer som analytisk redskab.
Indsigt i såvel juridisk sprog som i juridisk argumentation, der understøtter kandidaternes kompetence til at anvende den juridiske metode.	Modul 3: Kommunikation og retorik i en juridisk og tværfaglig kontekst samt Juridiske valgmoduler	Studerende erhverver sig: <ul style="list-style-type: none"> • Færdighed til at argumentere – herunder til at konstruere og dekonstruere juridiske argumenter. • Færdighed til at anvende teoretisk

		<p>viden som grundlag for at analysere juridiske argumenters funktion og værdi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Færdighed til at præsentere og kommunikere klart og juridisk korrekt – herunder til at kommunikere og formidle juridiske problemstillinger og forskningsbaseret viden til fagfæller og ikke-fagfæller.
Kompetencer til:		
Selvstændigt at kunne tilrettelægge og styre komplekse og uforudsigelige arbejdsprocesser, der fordrer nye løsningsmodeller	Modul 4: Videnskabsteori, og empiriske undersøgelsesmetoder i juridiske perspektiv samt Speciale	<p>Studerende erhverver sig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetence til at navigere professionelt og etisk forsvarligt i uforudsigelige arbejdsprocesser. • Kompetence til at designe, vurdere og udvælge kvalificerede løsningsforslag til nye, ukendte problemer i egen praksis.
Selvstændigt at identificere, analysere og vurdere praktiske og videnskabelige problemer med retlige aspekter inden for egen faglighed	Modul 4: Videnskabsteori, og empiriske undersøgelsesmetoder i juridiske perspektiv samt modul 2: Juridiske grundfigurer, Juridiske valgmoduler og Speciale	<p>Studerende erhverver sig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetence til – baseret på nyeste international forskning – selvstændigt at identificere, formulere og analysere et selvvalgt videnskabeligt og praktisk, tværfagligt problemorienteret projektarbejde (inden for egen praksis) – herunder udforme et kvalificeret metodisk undersøgelsesdesign.
Selvstændigt og udviklingsorienteret at tage ansvar for egen læring	Juridiske valgmoduler samt Speciale	<p>Studerende erhverver sig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetence til selvstændigt og udviklingsorienteret at tilrettelægge egen læring og faglige specialisering.

Nøglekompetencer for kandidater i anvendt jura:

- Juridiske metodiske kompetencer til at kunne identificere og analysere komplekse juridiske problemstillinger og kunne kvalificere fagligt begrundede løsninger ud fra juridiske hensyn og principper
- Kommunikative kompetencer, herunder kompetencer indefor formidling, informationsvægtning og overbevisning
- Indsigt i såvel juridisk sprog som i juridisk argumentation, der understøtter kandidaternes kompetence til at anvende den juridiske metode
- Kompetence til at forstå og aktivt anvende videnskabelige begreber som teori, metode, empiri og derigennem selvstændigt at kunne udforme og løse en tværfaglig problemstilling
- Kompetence til at navigere professionelt og løsningsorienteret i uforudsigelige arbejdsprocesser
- Kompetence til at gennemføre og vurdere undersøgelser af høj videnskabelig kvalitet i krydsfeltet mellem egen profession og jura
- Kompetence til at agere professionelt i og mediere mellem det juridiske felt og egen profession/faglighed

Bilag 3. Valgmoduler og fagkombinationer

Her ses en oversigt over valgmoduler og mulige fagkombinationer fordelt på professionsbachelorgrader.

Professionsuddannelse	Valgfag	
Professionsbachelor som socialrådgiver	Grundlæggende Socialret Sundhedsret Kollektivarbejdsret Kommunalret - kommunernes styrelse, opgaver og statens tilsyn Konfliktmægling Kriminologi Udvidet forvaltningsret Politi og politiret Praktisk aftaleret	Psykiatiret Samlivsret – retsstillingen for ugifte samlevende Socialret – børn og unges sociale rettigheder Strafferet og menneskeret Stat, familie, barn Statsborgerskab og unionsborgerskab Udlændingeret
Professionsbachelor i sygepleje	Sundhedsret Grundlæggende Socialret Arbejdsret Bioret EU Health and Medical Law Health and Human Rights	Kollektivarbejdsret Offentlig forvaltningsret Praktisk aftaleret Udvidet forvaltningsret Psykiatiret
Professionsbachelor i offentlig forvaltning	Arbejdsret Forbrugerret Fængselsret Grundlæggende skatteret Grundlæggende socialret Individual arbejdsret International Labour Law and Corporate Social responsibility Kommunalret - kommunernes styrelse, opgaver og statens tilsyn Konfliktmægling	Miljøret: forureningsbekæmpelse, miljøansvar og borgernes rettigheder Miljøret: planret, naturbeskyttelse og håndhævelse Udvidet forvaltningsret Socialret – børn og unges sociale rettigheder Strafferet og menneskeret Udlændingeret Sundhedsret
Professionsbachelor i International Sales and Marketing Management	Introduction to EU Law and Institutions EU Competition Law EU Intellectual Property Law and Policy in an International Context EU Trade with the developing countries European and international commercial Law EU udbudsret Forbrugerret Immaterialret Videregående Immaterialret – ophavsrettigheder	Videregående Immaterialret – industrielle rettigheder International Labour Law – and Corporate Social responsibility International Sales Law Kapitalmarkedsret Konfliktmægling Konkurrence og markedsføringsret World Trade Organization
Professionsbachelor i Finans	Bankret og investeringsret EC Banking Law Finansieringsret – særligt vedrørende ejendomsretlige forhold Finansieringsret særligt vedrørende obligationsretlige forhold Konfliktmægling Konkursret Regnskabsret	Forsikringsret Immaterialret International taxation Videregående Immaterialret – ophavsrettigheder Videregående Immaterialret – industrielle rettigheder Grundlæggende skatteret Kapitalmarkedsret

Bilag 4. Liste over aftagere i aftagerundersøgelsen

Nr.	Navn	Organisation/titel	Workshop	Interview
1	Anette Laigaard	Socialforvaltningen i Københavns Kommune, adm. direktør		X
2	Annette Skou	PWC/Senior manager		X
3	Annette Stube	Mærsk/Director of Group Sustainability		X
4	Bente Casparij	Top Danmark Forsikring A/S/Underdirektør		X
5	Dorrit Bamberger	Skolelederforeningen/Konsulent	x	X
6	Dorte Spangsbo	Københavns Kommune, Beskæftigelses- og Integrations Forvaltningen/Afdelingschef		X
7	Edith Næblerød	Københavns Kommune/Afdelingschef for Job og ressourcer i JKI		X
8	Flemming Lindeløv	Bestyrelsesformand i kapitalfonden, Deltaq, bestyrelsesmedlem i diverse virksomheder og tidligere topleder		X
9	Gitte Tollerup	Dansk Ejendomsmæglerforening/Uddannelseschef		X
10	Helle Petersen	Rigshospitalet, Region Hovedstaden, Leder af Personale og Jura	x	
11	Henriette Anderberg Krag	Albertslund kommune/Skolechef		X
12	Henrik Kolind	Roskilde Kommune, Kommunaldirektør og næstformand for Kommunaldirektørforeningen		x
13	Jakob Sloth	Kommunernes Landsforening, Børn og Uddannelse/Konsulent	x	
14	Jannik Nielsen	Københavns Kommune/Afdelingschef for sygedagpenge, Arbejdsmarkedscenteret		x
15	Jesper Olsen	Region Hovedstaden/Sekretariatschef	x	x
16	Jette Runchel	Albertslund Kommune/Kommunaldirektør		x
17	Johannes Gaub	Hvidovre Hospital, Region Hovedstaden/vicedirektør		x
18	Kristina Petersen	Hvidovre Hospital, Region Hovedstaden/Klinisk udviklingssygeplejerske	x	
19	Laura Toftegaard	Danske Regioner/Konsulent	x	x
20	Lisbet Birkedal	Frederiksberg Kommune/Sekretariatsleder, Børne og Ungestaben		x
21	Maibritt Møller	Århus Kommune/Chef for Juridisk Service, Borgmesterens Afdeling, Juridisk Service		x
22	Majbrit Heegaard	Socialforvaltningen i Københavns Kommune/Specialkonsulent		x
23	Marianne Mahler	Lokalområdet Indre By Østerbro, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen/Sygeplejefaglig konsulent	x	
24	Martin Birger	Valcon A/S/ Manager		x
25	Ole Gram-Olesen	Danske Erhvervsskoler – Erhvervsskolernes Ledere/ Rektor på Copenhagen Business Academy	x	
26	Ole Gregersen	SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd/Forskningsdirektør	x	
27	Ole Pass	Rødovre Kommune, /Socialdirektør og formand for Foreningen af social, sundheds og arbejdsmarkedschefer	x	
28	Poul Jørgensen	Skoleleder (tidl.), Lille Næstved Skole		x
29	Stig Paulsen	Danske Bank/Chief Project Coordinator		x
30	Stine Elverkilde	Københavns Kommune, Center for Ledelse/Chefkonsulent	x	x
31	Søren Hartz	Region Hovedstaden/Direktør, HR & Uddannelse		x
32	Thomas Keller	Ernst & Young/Partner		x
33	Thomas Møller	Nordea/ Chefrådgiver i Pension, Savings & Wealth Offerings		x
34	Tina Gonzalez-Schelbeck	Kommunernes Landsforening/Konsulent JURA & EU		x
35	Tobias Børner	Københavns Kommune/Direktør i Børne- og Ungdomsforvaltningen		x
36	Torkild Justesen	Lederne/Direktør	x	x

Bilag 5. Interviewguide

Her ses interviewguiden, der er anvendt i aftagerundersøgelsen til interviewene.

1.	<u>Generelt vedrørende uddannelsen</u>
1.1	Hvordan vurderer du behovet for kandidater, der har tværprofessionelle kompetencer som her en professionsbachelor med en kandidatuddannelse i anvendt jura?
1.2	Hvordan vurderer du generelt vægtningen af uddannelsens enkelte fagområder – jura, kommunikation og retorik, metode og videnskabsteori samt valgfrie moduler?
1.3	Hvordan kunne vægtningen af uddannelseselementer i uddannelsen eller se ud?
1.4	Er der fagområder, som mangler i kandidatuddannelsen?
2.	<u>Specifikt vedrørende uddannelsens fagmoduler og sammensætning:</u>
2.1	Hvilke kommentarer har du til modulet om retssystemers funktion, opbygning og virke – herunder forståelse for samspillet mellem national og international lovgivning?
2.2	Hvilke kommentarer har du til modulet juridiske grundfigurer?
2.3	Hvilke kommentarer har du til modulet om kommunikation, retorik og argumentation?
2.4	Hvilke kommentarer har du til modulet om videnskabsteori og empiriske undersøgelsesmetoder i juridisk og etisk perspektiv?
2.5	Hvilke kommentarer har du til de valgmoduler og valgmuligheder, der vil være på 2. og 3. semester?
2.6	Hvilke kommentarer har du til specialemodulet?
3.	<u>Generelt om beskæftigelsesmuligheder:</u>
3.1	Hvordan vil du vurdere beskæftigelsesmulighederne for uddannelsens kandidater?
3.2	Vurderer du, at din virksomhed/organisation ville ansætte en kandidat fra uddannelsen? Begrund gerne dit svar, herunder i hvilken jobfunktion:
	<u>Hvis nej:</u>
3.3	I hvilke situationer vil din virksomhed/organisation hellere ansætte en jurist end en professionsbachelor med en kandidatgrad i anvendt jura?
3.4	I hvilke situationer vil din virksomhed/organisation hellere ansætte en professionsbachelor med en kandidatgrad i anvendt jura end en jurist, herunder i hvilken jobfunktion?

Bilag 6. Referat fra møde i aftagerpanelet den 23.4.2012

På et møde i aftagerpanelet den 23.4.2012 hører dekanen panelets holdning til nye forslag fra ministeriet blandt andet at lukke professionsbachelorer ind på den juridiske kandidatuddannelse. Nedenfor er et uddrag i kursiv af referatet fra mødet til netop dette punkt. Først angives, hvem der var til stede på mødet.

MØDEREFERAT 26. SEPTEMBER 2012

Forum Aftagerpanelet

Møde afholdt: 23. april 2012

Sted: Mødelokalet i Kvæsturbygningen, 1. sal

Referent: Christian Stenby

Til stede: Henrik Rothe, SØ- og Handelsretten. Mette Bjørndal, Advokatfirmaet Plesner. Johannes Martin Fenger, Justitsministeriet. Lene Møller, KL. Maiken Schack, Kammeradvokaten. Fra fakultetet; Dekan Henrik Dam, Vicedirektør Birgitte Faber, Studieleder Rasmus Feldthusen, Vicestudieleder Stine Jørgensen. Som gæst under punkt 1, Tina Futtrup Borg og observatør under hele mødet Ditte Krabbe.

”Eventuelt.

Dekanen nævnte tre forslag, som for nyligt er kommet fra Ministeriet, og spurgte til panelets holdning til dette. (...)For så vidt angår adgang til kandidatuddannelsen i Jura for professionsbachelor, blev der sat spørgsmålstegn ved, om det overhovedet ville være muligt for disse ansøgere at klare sig. Det var vigtigt, at niveauet i undervisningen blev opretholdt, og der var dermed ikke plads til introduktion til basale begreber og metoder. Panelet bemærkede ligeledes, at en kombination af en professionsbachelor og en kandidatuddannelse svarer til en efteruddannet professionsbachelor og ikke en kandidat i Jura.”

Bilag 7. Referat fra workshop med aftagere den 30.8.2013

Der blev holdt en workshop for aftagere den 30.8.2013, hvor disse blev bedt om at forholde sig til en foreløbig vision og kompetenceprofil for kandidatuddannelsen i anvendt jura.

MØDEREFERAT 1. SEPTEMBER 2012

Forum: Workshop for aftagere og interessenter for kandidatuddannelsen i anvendt jura

Møde afholdt: 30. august 2013.

Referent: Anne Mette Grüner & Christian Stenby

Til stede: Jakob Sloth Petersen, Kommunernes Landsforening; Johnny K. Mogensen; Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser; Ole Gram Olesen, Danske Erhvervsskoler - Erhvervsskolernes ledere; Ole Gregersen, SFI - Det nationale forskningscenter for velfærd; Helle Pedersen, Rigshospitalet; Torkild Justesen, Lederne; Trine Stensballe, Københavns Kommune, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen; Kristina Petersen, Region Hovedstaden, Hvidovre Hospital; Stine Elverkilde, Københavns Kommune, Center for Ledelse; Jens Ole Melsen, Socialstyrelsen; Laura Toftegaard Pedersen, Danske Regioner; Jesper Olsen, Københavns Rådhus; Dorrit Bamberger, Skolelederforeningen; Marianne Mahler, Ældrecentret Østerbro; fra fakultetet: Stine Jørgensen; Uddannelsesleder; Pernille Rattleff, Lektor; Anne Mette Grüner, Specialkonsulent og Christian Stenby Specialkonsulent

Dagsorden:

- Ad 1) Introduktion til dagen og præsentation af deltagerne
- Ad 2) Præsentation af vision og kompetenceprofil
- Ad 3) Feedbackrunde 1 – Aftagernes behov og vision for den nye kandidatuddannelse
- Ad 4) Feedbackrunde 2 – Krav til kandidater på ny kandidatuddannelse

Referat:

Uddannelsesleder, Stine Jørgensen bød deltagerne velkommen og introducerede dagens program. Efter denne korte introduktion, var der en runde, hvor alle deltagerne oplyste, hvor de kom fra.

Derefter gennemgik Stine Jørgensen visionen for at oprette denne kandidatuddannelse, og redegjorde for deres forventede kompetenceprofil.

Den første runde – dagsordenens punkt 3 – foregik i plenum, hvor deltagerne hver især kom med deres input. Det var tydeligt, at det var en meget bred skare som var inviteret, og der var tilkendegivelser om fordele og ulemper i mange retninger. Fælles for tilbagemeldingerne – bortset fra Danske Regioner – var et overvejende positivt indtryk af grundvisionen. Enkelte udtrykte dog også en skepsis i forhold til relevansen af denne uddannelse. Der var dog en bred støtte til at gå videre med at undersøge det konkrete behov for kandidater, der kombinerede en professionsfaglighed med juridiske kompetencer.

Efter en kort pause samledes deltagerne til endnu en feedbackrunde. Denne foregik i mindre grupper, fordelt efter fag og branche, for på den måde at få en mere homogen tilbagemelding og afdække, hvilke områder man kunne gå videre med i forbindelse med udviklingen af uddannelsen. Fakultetet havde referenter ude i alle grupper og tog noter herfra. Derudover blev de væsentligste pointer gengivet i plenum.

Fra begge feedbackrunder, var tilbagemeldingen som følger:

Nogle af argumenterne for at aftage denne uddannelses kandidater var, at det var attraktivt med en ny type jurister, idet kandidaterne i cand.jur. kan være meget ensprede. Denne kandidatuddannelse vil bidrage til at understøtte tværfaglige komplekse arbejdsopgaver. Den vil hæve kompetenceniveauet og udvikle kompetencer til at fortolke og forstå komplekse situationer. Men det er vigtigt at vise, hvad det er en kandidat i anvendt jura kan, som en kandidat i jura ikke kan, så de ikke bliver en "B-jurist".

Alle repræsentanter fra det offentlige arbejdsmarked kunne se stor anvendelse af uddannelsens kandidater. En sygeplejefaglig konsulent udtalte, at: "Mange fagligheder færdes mellem mange lovgivninger, og det kunne gavne dem at få denne kandidatuddannelse." *Marianne Mahler, Lokalområdet Indre By Østerbro, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen/Sygeplejefaglig konsulent*. Dette var mange af workshoppenes deltagere enige i. En anden sygeplejefaglig udtalte: "Man kan arbejde som sygeplejerske på mange måder. Det kan bl.a. gavne nogle – ikke alle – men nogle sygeplejersker at få et juridisk greb." *Kristina Petersen, Hvidovre Hospital, Region Hovedstaden/Klinisk udviklingsygeplejerske*.

Repræsentanten fra KL, Jakob Sloth udtalte, at der i kommunerne er behov for DJØF'ere. Udfordringen med professionsbachelorerne er, at de mangler viden og "handlekompetencer". Derfor var opfordringen fra KL, at målrette kandidatuddannelsen til professionsbachelorere. En repræsentant fra Københavns Kommune supplerede med, at disse kandidater skal kunne noget andet end jurister, da de som nævnt kan blive for ensprede.

Repræsentanten fra Lederne udtalte: "Kandidatuddannelsen vil være god for opkvalificering af mange fagligheder i forhold til at træffe en beslutning, som man ikke kan få hos en jurist i forhold til, hvilke fakta er relevante/irrelevante". *Torkild Justesen, direktør, Lederne*.

Et tema omkring anvendelsen af juridiske kompetencer i forbindelse med konflikthåndtering, forebyggelse og at læse konflikter, og herunder at kunne kommunikere måske især skriftligt, og formidle til den almindelige borger er vigtigt for denne type kandidater. Kandidaterne skal også kunne identificere, hvornår noget er et juridisk problem og opnå en evne til at navigere i hvilken jura, som skal anvendes i de konkrete situationer.

Der er behov for en bred eller generel uddannelse, som uddanner kandidater, der er i stand til at løse problemer og ikke kun identificere dem. Men der skal samtidig være mulighed for at specialisere sig indenfor de områder, der er relevante for kandidatens baggrund.

Det stod ikke tydeligt for en række af deltagerne præcis, hvad de juridiske kompetencer bestod af, og det blev gjort klart, at der skal arbejdes videre med at differentiere uddannelsen i forhold til den traditionelle kandidatuddannelse i jura og samtidig gøre klart, hvorfor der ikke er tale om en efteruddannelse. En hospitalsfaglig repræsentant udtalte: "En af grundene til, at en kandidatuddannelse til professionsbachelorere blev modtaget positivt var, at den vil være kompetencegivende for dygtige kandidater til at forske – modsat en masteruddannelse eller efteruddannelseskurser." *Helle Petersen, Leder af Personale og Jura Rigshospitalet, Region Hovedstaden*,

Repræsentanten fra Lederne, Torkild Justesen udtalte også, at kandidaterne også vil være attraktive for mange danske virksomheder. Mange små og mellemstore virksomheder har ikke brug for en jurist men gerne en kandidat med juridiske kompetencer, der kan noget mere end jura og ikke nødvendigvis er juridisk specialist. Dette blev suppleret af repræsentanten fra erhvervsskolernes leder, Ole Gram-Olesen, der mente, at uddannelsen ville være genial på det private arbejdsmarked, hvor professionsbachelorere i fx finans og salg og marketing kunne kombinere deres faglighed med jura.

Deltagerne opfordrede fakultetet til at arbejde videre med at konkretisere og begrænse, hvem denne uddannelse henvendte sig til, for på den måde bedre at kunne vise hvad kandidaterne havde af kompetencer efter endt uddannelse. Selvom der blev tilkendegivet et umiddelbart behov, er det vigtigt at videreanalysere profiler for særligt interessante områder.

Bilag 8. Opsamling på interviews

Aftager	Spørgsmål
	1. Generelt vedrørende uddannelsen
	1.1 Hvordan vurderer du behovet for kandidater, der har tværprofessionelle kompetencer som her en professionsbachelor med en kandidatuddannelse i anvendt jura?
Dorte Spangsbo	Jeg tror, at det ville styrke kvaliteten af det arbejde vi laver i Arbejdsmarkedscenteret. Arbejdet er bundet rigtig meget op på jura, og der er særligt fokus på den lovgivning, der er relevant. Jeg ser det også som en efteruddannelsesmulighed for mine medarbejdere i. Det hænger sammen med den måde, jeg ansætter på. Mange af mine medarbejdere har ikke en formel uddannelse, men får det undervejs – både diplomuddannelser, professionsuddannelser og en relevant kandidatuddannelse vil også være en mulighed. I øjeblikket er der en el medarbejdere, der tager enkeltkurser på Det Juridiske Fakultet.
Henriette Krag	Jeg vurderer, at der må være et behov. I dag er det bl.a. svært bare at finde nogle gode jurister, der også har en faglighed på skoleområdet, der vil søge job i kommunen. Når vi har stillinger slået op, er der ikke mange, der søger. Det med at have en faglighed på skoleområdet er vigtigt, idet det er svært være rigtig god til juraen, når man ikke har føling med området. Så jeg vurderer, at der vil være behov for sådanne typer kandidater. Der er mange og flere klagesager, og kompleksiteten i sagerne stiger. Her i Albertslunds Kommune vil vi kunne bruge dem i sekretariaterne, institutionerne og muligvis på store skoler, hvor vi indimellem oplever, at forældre nogle gange tager advokater med til møder på skolerne.
Jesper Olsen	Jeg vurderer ikke, at vi har et behov nu. Men når jeg tænker videre frem, kunne der sagtens være et behov, idet jurister ikke er generalister. Jurister udvikler sig ofte til "andre" fagligheder. Jeg tror, at denne type kandidater kan udvikle sig til at være bedre end jurist. Forstået på den måde, at de kan blive super sagsbehandlere i kommuner og regioner, hvis de med udgangspunkt i deres faglighed kan agere juridisk. Kandidaterne skal kunne skære sagerne til og finde løsninger (konfliktforebyggende). De skal være gode til at identificere problemerne inden de opstår. Der er vigtigt at beskrive, hvordan kandidaterne skiller sig ud. Hvad kan de, som fx jurister ikke kan? Det er vigtigt at få frem, at kandidaterne ikke bliver et B-hold, men at de kan noget andet. Her er det også vigtigt, at bruge det anerkendte "JUR-brand".
Stine Elverkilde	Så længe uddannelsen ikke retter sig mod omskoling af lærerne, så har denne uddannelse meget begrænset relevans. Lærerne har ikke brug for denne viden for at bestride deres erhverv. De problemstillinger I nævner skal løses med pædagogisk og ikke juridisk viden, som vi også gjorde klart på mødet.
Edith Næblerød	Jeg ser, at der er et behov for denne type kandidater. Meget af det, vi laver, handler om at holde en borgers situation op mod et regelsæt. Det er meget jura i socialrådgivernes arbejde, og det arbejde bliver mere og mere komplekst.
Dorrit Bamberger	Indledningsvist udtrykte DB stor interesse for uddannelsen. DB finder, at uddannelsen er en super kombination set ud fra et lærersynspunkt. Særligt ser DB, at uddannelsen vil ramme ind i et behov på den mere overordnede ledelsesmæssige niveau, på den enkelte skole eller på forvaltningsniveau, der arbejder med tværgående emner, som til eksempel inklusion i skolesystemet.
Flemming Lindeløv	Indledningsvist udtrykte F L begejstring for uddannelsen, som han mener rammer ind i et aktuelt behov. Særligt ser FL, at uddannelsen vil ramme ind i et behov hos små og mellemstore virksomheder, med sin kombination af en professionskompetence og en juridisk overbygning giver grundlag for at bidrage til systematisk at løse komplekse opgaver. FL nævner derudover, at også store firmaers stabsfunktioner og ministerier og kommuner i stigende grad efterspørger som vigtige
Henrik Kolind	Der kan være et behov, især for socialrådgivere og sygefaglige professioner
Jannik Nielsen	På fagspecifikke områder vil de kunne komme i betragtning på lige fod med jurister.
Jette Runchel	Fra mit perspektiv ser jeg kun begrænsede beskæftigelsesmuligheder i den kommunale sektor. Vi er en kommune med 27.000 borgere, og har til eksempel kun 3 jurister ansat ud over dem vi har på personaleområdet. Lovfortolkningen er en del af opgaven for mange forskellige faggrupper i kommunen – og vi oplever ikke en generel mangel på kompetencer på området.

<p>Laura Toftegaard Petersen</p>	<p>Følgende svar vedrører sundhedsfaglige professionsbachelor, herunder primært sygeplejersker, som ansættes i regionerne. Danske Regioner vurderer ikke, at der er efterspørgsel på denne type kandidater i regionerne. Det betyder ikke, at det er udelukket, at der i enkelte administrative stillinger vil kunne ansættes sygeplejersker med en juridisk overbygning, men der er ikke et arbejdsmarked i regionerne, som efterspørger medarbejdere med denne baggrund. Derfor kan Danske Regioner heller ikke pege på områder, som det er relevant at uddanne til. Der er tale om en teoretisk uddannelse, som peger i retning af en administrativ funktion. Derfor kan det muligvis være, at en sundhedsfaglig professionsbachelor med en kandidat i jura vil kunne finde job i administrative stillinger i sundhedsvæsenet, men det vurderes at være i et meget lille omfang.</p> <p>Det er i den forbindelse vigtigt at pointere, at hvis en sådan kandidat skal være mere attraktiv end en egentlig jurist, så vil det kræve, at pågældende har praksiserfaring inden for sit fag inden han eller hun påbegynder uddannelsen i jura. Det vil med al sandsynlighed være praksiskendskabet, som vil gøre ham eller hende attraktiv for arbejdspladsen og det praksiskendskab kan ikke i tilstrækkeligt omfang opbygges på uddannelsen. En kandidatuddannelse inden for jura vil betyde et karriereskift for sygeplejersken, idet det er svært at forestille sig, at en sygeplejerske vil være attraktiv som frontpersonale på hospitalet/andre patientnære funktioner efter to års uddannelse væk fra praksis.</p> <p>Af samme grund vil vi også stærkt opfordre til, at man ikke målretter uddannelsen til nyuddannede sygeplejersker, idet arbejdsmarkedet for dem vil være usikkert. Danske Regioner efterspørger på nuværende tidspunkt stærkere kliniske kompetencer hos de nyuddannede sygeplejersker og en kandidatoverbygning og dermed ingen praksiserfaring samt to år væk fra sygeplejerskefaget vil formodentlig gøre det svært for at blive ansat som sygeplejerske efterfølgende. Når der i beskrivelsen af uddannelsen tales om at bygge videre på en faglighed, er det dermed også vigtigt at sige, at professionsfagligheden i høj grad kommer af praksis – og der er altså først en meningsfuld faglighed at bygge videre på, når professionsbacheloren har praksiserfaring.</p> <p>Da der ikke umiddelbart synes at være et arbejdsmarked for sygeplejersker med en juraoverbygning, er nedenstående spørgsmål ikke udfyldt. Men overordnet er det vigtigt for Danske Regioner, at uddannelserne bygges op som en vekselvirkning mellem undervisning og praktik, og at uddannelserne tilrettelægges fleksibelt, så den studerende har mulighed for at arbejde sideløbende med uddannelsen. Derfor er den nuværende udformning af kandidatuddannelserne heller ikke hensigtsmæssig. Danske Regioner hilser dog velkomment, at der er tale om en tværfaglig uddannelse om end den studerende vil have større gavn af en tværfaglig uddannelse sammen med andre faggrupper i sundhedsvæsenet fx læger, ergo- og fysioterapeuter, jordemødre mv.</p> <p>Danske Regioner er generelt bekymrede for de mange kandidatuddannelser, som udbydes af universiteterne til professionsbachelor. Der synes ikke at være en koordinering mellem universiteterne, ligesom uddannelserne ikke opstår som følge af en efterspørgsel hos aftagerne.</p>
<p>Maibritt Møller</p>	<p>Jeg har læst materialet om en ny kandidatuddannelse i anvendt jura. Det ser rigtig spændende ud - man får helt lyst til at komme på skolebænken igen. Jeg synes generelt, at uddannelsen ser rigtig spændende ud. Jeg kunne godt ønske, at det tydeligere kom frem, hvilken effekt de studerende kan forvente af uddannelsen. Altså hvad er det, de bliver i stand til med denne kandidatuddannelse - hvorfor er det, at deres opgaver bliver lettere at løse efter at de har taget uddannelsen? I de 9 eksempler står noget, men jeg kunne godt ønske, at det blev endnu tydeligere, hvad den juridiske verden kan tilbyde andre professioner i deres opgaveløsning. Juraen er rigtig effektivt middel til at knække komplekse problemstillinger med. Den er et godt redskab til at bevare fokus på sagen og de hensyn, der er saglige i forhold til sagen - og hermed sortere andre hensyn fra. Den er et godt analyseredskab.</p>
<p>Martin Hjørland</p>	<p>Grundtanken er helt rigtig. Forstærke de andre JUR-kompetencer på andre fagområder. Værditilførsel af andre uddannelser er relevant. Der er behov for dette blandt kunder.</p>
<p>Stig Paulsen</p>	<p>Indledningsvist udtrykte SP interesse for uddannelsen.</p>
<p>Thomas Keller</p>	<p>Det er rigtig. "Proces-jurist". "Brobygger". Det er ikke det enkelte fag, mere processen. Der er behov. Jurister er de forkerte til at bygge bro.</p>
<p>Thomas Møller</p>	<p>Min vurdering er at der vil være flere job i den finansielle sektor der vil kunne benytte denne type af kompetencer. Det kan være job hvor der fx er behov for en finansiell baggrund med juridisk kompetence indenfor det konkrete område. Det kan være i visse specialistfunktioner, hvor den juridiske spidskompetence ikke er afgørende. Det kunne fx være i et forsikringssselskab i en funktion med skadesbehandling både for livs- og skades forsikringer.</p>
<p>Tina Gonzáles-Schelbeck</p>	<p>Jeg har fået bemærkninger fra det kommunale bagland, om at det generelt ser ud til at være et spændende tiltag. Der er ikke nogen tvivl om, at det i forhold til den kommunale opgaveportefølje er en god idé at få koblet en overordnet jurauddannelse på professionsuddannelserne. Eksempelvis socialrådgiverne, som nu ikke engang har et særligt juridisk modul på deres uddannelse, arbejder i et felt, hvor det er nødvendigt med et mere indgående kendskab til juraen, hvis de arbejder med sagsbehandling i forhold til udsatte børn. Arbejdsmarkedsområdet lige så.</p>
<p>Torkild Justesen</p>	<p>Jeg tænker, at det er et fantastisk godt tilbud til arbejdsmarkedet! Vi kommer snart i en situation, hvor vi kommer til at mangle videnskandidater. Pressen skriver om, at der er faldende ledighed blandt de højtuddannede. Og jeg tro ikke, at vi skal så mange år ud i fremtiden, før vi får svært ved at finde disse videnskandidater. At opkvalificere professionsbacheloror som i dette eksempel, er som en, der bliver hørt. Det er rigtig væsentligt! Her bringer vi forskellige fagligheder i spil og hæver deres kompetenceniveau.</p>
<p>Tobias Stax</p>	<p>Vi ser bestemt et potentiale i forslaget til kandidatuddannelse i den kommunale verden.</p>
<p>Søren Hartz</p>	<p>Fra mit perspektiv ser jeg at der kan være brug for denne type af kompetencer i nogle jobfunktioner, eksempelvis er der nogle jobfunktioner hvor denne kombination er velegnet, ex patientvejledere eller ansatte, der ude i klinikkerne der har kontakt til patienter</p>

Anette Laigaard	AL gav udtryk for, at det er helt oplagt at udvikle en kandidatuddannelse der kombinerer en stærk professionsfaglighed med en juridisk kandidatoverbygning. Ifølge AL er kompleksiteten i forvaltnings opgaver stor. Særligt fremhæver AL kompetencer til at se sammenhænge i lovgivningen, kompetence til at agere handlingsorienteret på baggrund af en stærk faglighed, kompetence til at kunne tænke strategisk i forhold til løsningen af opgaver, det vil sige at kunne lægge en strategiplan og gennemføre denne. De mange arbejdsopgaver skal løses med en grundlæggende forståelse for en helhedsorienteret dialog med borgeren. Derfor ser AL kombinationen mellem professionsbachelorens faglighed i kombination med en juridisk overbygning, hvor afsættet er professionsfagligheden
Johannes Gaub	Jeg er ikke i tvivl om, at mange med en sundhedsfaglig professionsbachelor vil have meget stor gavn af at have en juridisk grundforståelse, sådan som den planlagte uddannelse vil bibringe dem.
Majbritt Heegaard	MH gav udtryk for, at uddannelsen synes at ramme ind i et aktuelt behov for kandidater med tværprofessionelle kompetencer. I forhold til det kommunale arbejdsmarked er det MHs opfattelse, at uddannelsen vil bidrage til at skabe en bedre sammenhæng mellem forskellige forvaltningsenheder og forvaltningsniveauer. MH ser uddannelsen som en oplagt mulighed for løftet kvaliteten i arbejdet i forvaltningerne. Hertil kommer, at MH ser uddannelse ramme ind i arbejdsmarkedets behov for gennem en stærk professionsfaglighed at kunne bidrage til at udvikling af faglige metoder, implementering af systemer og kompetenceudvikling. MH ser særligt, at uddannelsen vil ramme ind i et behov i tværgående, rådgivende og understøttende funktioner.
Bente Casparij	I TopDanmark har vi mange jurister ansat. De er typisk ansat i en specialist funktion hvor de beskæftiger sig med ex selskabsret, erhvervs og produktansvar. Vi har også jurister ansat i skadesafdelingen. I skadeafdelingen har vi også professionsbachelor ansat ex finansbachelor. De fleste af de ansatte her en forsikringslevuddannelse. Jeg kan godt se, at der kunne være et behov for at kvalificere vores skadebehandlere. Her vil uddannelsen være god.
Annette Skou Thomsen	Vi har mange ansatte, der har flere forskellige uddannelser. Vi ansætter i revisionsafdelingerne næsten udelukkende kandidater med en cand merc aud uddannelse. Jeg ser primært denne kandidatuddannelse som interessant i forhold til nogle af vores øvrige jobfunktioner som eksempelvis HR og konsulentafdelingen. Her efterspørger vi særligt kandidater, der "er gode til at komme ud til kunderne", kan gennemskue ting, kan kommunikere og læse kontrakter og kunne vurdere udtalelser fra advokater. Vi har mange ansatte der har flere forskellige uddannelser. Vi ansætter i revisionsafdelingerne næsten udelukkende kandidater med en cand merc aud uddannelse. Jeg ser primært denne kandidatuddannelse som interessant i forhold til nogle af vores øvrige jobfunktioner som eksempelvis HR og konsulentafdelingen. Her efterspørger vi særligt kandidater, der "er gode til at komme ud til kunderne", kan gennemskue ting, kan kommunikere og læse kontrakter og kunne vurdere udtalelser fra advokater.
Lisbet Birkedal	Indledningsvist udtalte LB, at uddannelsen er rigtig godt tænkt og at den giver rigtig god mening. LB gav udtryk for et behov for kandidater med tværfaglige kompetencer, særligt indenfor det vel-færdsrettede arbejdsmarked. LB fremhævede særligt behovet for at kunne forstå relationen mellem en borger med rettigheder og myndigheden. LB gav udtryk for, at magtfordelingen i den moderne forvaltning har ændret sig. Samarbejdet mellem borger og myndighed foregår i dialog med og i relation til borgerne. Der er derfor behov for kandidater, der kan kombinere en stærk praksisnær faglighed med en juridisk overbygning.
Poul Jørgensen	Indledningsvist udtalte PJ at uddannelsen og grundideen lyder rigtig interessant særligt i forhold til skoleområdet. PJ begrundede dette med, at der gennem de senere år er sket betydeligere strukturelle ændringer i på skoleområdet, der har betydning for de kompetencer der efterspørges. Til eksempel nævner PJ, at skoledere i dag har ansvar for store enheder og at der i dette arbejde er mange juridiske problemstillinger, som de faglige vurderinger skal forholde sig til.
Gitte Tollerup Larsen	Der er en udfordring i at rumme så mange forskellige uddannelsesbaggrunde. Der er stor forskel på de forskellige baggrunde. Er der en fællesnævner eller fælles samfundsfaglig baggrund. Det gør sig ikke gældende for alle baggrundene i det vedlagte papir, fx sygeplejerske og webudvikler contra finans. Vi bør overveje hvad der bør være minimumskravene til jura og metode.
	1.2 Hvordan vurderer du generelt vægtningen af uddannelsens enkelte fagområder – jura, kommunikation og retorik, metode og videnskabsteori samt valgfrie moduler?
Dorte Spangsbo	Vægtningen er god. Det er både vigtigt med de juridiske kompetencer, de kommunikative kompetencer og ikke mindst metode og videnskabsteori. Det sidste særligt, hvis det gør sådan at medarbejderne vil reflektere mere over, hvad de gør og hvorfor.
Henriette Krag	Juraen er det interessante oven på en professionsuddannelse.
Jesper Olsen	Jeg kan være nervøs for, at den bliver for teoretisk/akademisk. Det bør fremgå tydeligt, hvilke fag man kan vælge. En aftager er interesseret i kandidater, der behersker de "hard core" faglige discipliner fx forvaltningsret i den offentlige sektor. Det er vigtigt at tone og kommunikere de kendte elementer, så en aftager kan gennemskue, hvad en kandidat kan.
Edith Næblerød	Vægtningen er helt fin. Det er vigtigt, at JURA har kontakt til professionshøjskolerne for at sikre en progression mellem uddannelserne, således at undervisningen ikke bliver en gentagelse af, hvad de studerende har lært på professionshøjskolerne. Det er også vigtigt at tydeliggøre, hvilke kompetencer kandidaterne får, og hvilke nye arbejdsmuligheder, det kan skabe.
Dorrit Bamberger	Om uddannelsens faglige opbygning bemærker DB, at den overordnet ser fin ud. Dog savner DB en mere tydelig juridisk profil for de velfærdsrettede dele af arbejdsmarkedet, som uddannelsen vil dække. I forhold til modulet om retssystemet og dets opbygning bemærker DB, at der mangler mere fokus på den forvaltningsretlige del af retssystemet. DB foreslår, at der kan udvikles valgmoduler der retter sig mod myndighedsudøvelse i en velfærdssammenhæng. DB foreslår også et valgmodul om konflikthåndtering og mægling i forhold til det at være myndighedsperson.

Flemming Lindeløv	FL vurderer, at uddannelsens faglige oplæg ser fint ud. Særligt fremhæver han modulet omkring juridisk argumentation og retorik som et vigtigt element i uddannelse, idet uddannelsens kandidater vil skulle stå i et krydsfelt mellem forskellige fagligheder der skal kunne formidles til og tales med. FL bemærkede, at den internationale dimension i uddannelsen bør fremgå tydeligere. Danmark befinder sig på alle måder i en international sammenhæng, hvor også løsningen af nye og komplekse arbejdsopgaver skal kunne behandles og forstås i en sådan. Som et sidste element fremhævede FL vigtigheden af at tydeliggøre uddannelsens profil som tværprofessionel, således at der ikke er tale om en uddannelse der indeholder lidt af alt.
Henrik Kolind	Kommunikation og retorik kan med fordel nedtones til fordel for mere jura.
Jannik Nielsen	Opbygningen af uddannelsen ser umiddelbart meget fin ud.
Jette Runchel	Opbygningen af uddannelsen ser umiddelbart meget fin ud.
Maibritt Møller	For at juraens gode egenskaber kan bruges, er det vigtigt, at man har en forståelse for, hvilken kontekst, juraen skal bruges ind i. Det er også vigtigt at forstå, hvad konsekvenserne er af forskellige mulige juridiske løsninger for at kunne være med til at finde og pege på den rigtige. Der står under kompetenceprofil, at kandidaterne skal kunne arbejde kreativt og løsningsorienteret. Jeg er i tvivl om dette bliver tilstrækkeligt understøttet af uddannelsen, eller om dette fokus med fordel kunne styrkes. Det er helt afgørende, at juridiske rådgivere har en forståelse for en konsultants mange forskellige roller (myndighedskonsulenten, specialistkonsulent, proceskonsulent - for at kunne finde ud af, hvilke(n) af disse roller, en konkret situation kalder på. Det er desuden vigtigt, at rådgiveren (uanset om det er en socialfaglig, juridisk eller anden rådgiver) er nysgerrig på og undersøger andres (faggruppers, borgernes, ledelsens m.v.) perspektiver, da rådgivningen og håndteringen af en situation eller sag ellers kan blive u hensigtsmæssig. De kreative løsninger skal ofte for at give mening findes sammen med andre. Og det er i bund og grund det, det handler om - at finde løsninger, der giver mening.
Martin Hjørland	Kommunikation og retorik. Har de ikke allerede det i deres egen kontekst? Fokuser på det juridiske. Vær stærke som oversættere mellem deres kerne faglighed og juraen. Hvis generelt om kommunikation/retorik så ud. Begrund hvorfor videnskabsteori, =kvalifikationsrammen. Hvorfor empiri?
Stig Paulsen	Om uddannelsens faglige opbygning bemærker SP, at de juridiske elementer af uddannelsen ikke fremstår tydelige nok. Særligt efterlyser SP en bedre beskrivelse af specialiserede juridiske fagelementer, der knytter an til de studerende faglige bacheloruddannelse. Han nævner som eksempel faglige kompetencer indenfor skatteret, finansieringsret og fast ejendom som er ideelle at kombinere med bacheloruddannelser indenfor finansiering. SP finder særligt uddannelsens fagmodul om juridisk kommunikation og argumentation interessant. SP understreger ligeledes vigtigheden af, at de studerende gennem et speciale for mulighed for at arbejde videnskabeligt med juridiske problemstillinger.
Thomas Keller	Godt med meget formidling. Elementerne giver mening.
Thomas Møller	Umiddelbart lyder det til at være en god kombination. Især med retorik og kommunikation. Det ses ofte i dag at kandidater ikke for den fornødne kompetence indenfor kommunikation. Det afgørende er at den studerende lære metoden at kendes, således at man kan navigere i hvilket som helst juridisk emne.
Torkild Justesen	Det er svært at forholde sig til. Jeg er enig i, at elementerne skal være der. Jeg er enig i at kommunikation og retorik er vigtigt. Faktisk burde det også være et tvangselement i den eksisterende jurauddannelse. Metode og videnskabsteori er også vigtigt. Men et eller andet sted synes jeg, at jeg mangler vægt på juraen. For den bør altså vægte mest her.
Tobias Stax	Vi ser bestemt et potentiale i forslaget til kandidatuddannelse i den kommunale verden.
Søren Hartz	Opbygningen af uddannelsen ser umiddelbart meget fin ud. Dog er det vigtigt at tydeliggøre, hvor den specialiserede jura kommer ind i uddannelsen.
Anette Laigaard	I forhold til uddannelsens faglige oplæg vurderer AL at dette ser fornuftigt ud. AL gjorde opmærksom på vigtigheden af, at det videnskabsteoretiske modul har et praksisnært udgangspunkt, det vil sige skal konkretiseres og omsættes i forhold til en professionsfaglighed. Det er vigtigt, at praksis og juridiske fag kan supplere hinanden, det er den synergi, der ifølge AL vil gøre medarbejderne dygtige til at arbejde i den offentlige forvaltning.
Majbritt Heegaard	I forhold til uddannelsens faglige oplæg vurderer MH at dette ser fornuftigt ud. MH fremhæver særligt kommunikationsmodulet som vigtigt, og understreger i den sammenhæng behovet for skriftlige kommunikationskompetencer. MH gjorde opmærksom på vigtigheden af, at den juridiske kompetence er praksisnær og foreslår eventuelle strategiske samarbejder med aftagere
Bente Casparij	Det er vigtigt at få beskrevet valgmodulerne mere tydeligt, vi kunne til eksempel sagtens bruge kandidater, der har kompetencer indenfor personskaadeerstatning og forsikring. Der mangler også fokusering på økonomi.
Lisbet Birkedal	I forhold til uddannelsens faglige oplæg vurderer LB, at dette ser fornuftigt ud. LB gjorde fremhævede vigtigheden af at kandidaterne kan identificere det retlige felt, de arbejder indenfor. Det vil sige at de kan genkende og forstå et juridisk problem og det i en sammenhæng på tværs af privat- og offentligt retlige skel.
Poul Jørgensen	I forhold til uddannelsens faglige oplæg vurderer PJ, at dette ser fornuftigt ud. PJ fremhæver særligt evnen til at genkende juridiske problemer og at kunne relatere disse til en faglig sammenhæng. Derfor er valgmodulerne særligt vigtige og det skal sikres at denne juridiske viden binder sig an til professionsfagligheden.
Annette Stube	Er det tungt nok til at kunne blive kaldt en kandidatuddannelse.
Gitte Tollerup Larsen	Det er måske meget med 15 ECTS videnskabsteori på én gang. Der kan måske med fordel integreres videnskabsteori løbende i de andre fagmoduler.
	1.3 Hvordan kunne vægtningen af uddannelseselementer i uddannelsen eller se ud?
Henriette	Det er svært som udefrakommende at vurdere.

Krag	
Henrik Kolind	Gerne vægtning af samspil mellem politik og jura og myndighedsroller contra administratorroller.
Martin Hjørland	Det virker fornuftigt med en 15 ECTS vægtning af elementerne generelt og specialet.
Thomas Keller	Proces, Strategy & Policy
Thomas Møller	Uden at kende indholdet til mindste detalje, bør den juridiske metode være omdrejningspunktet.
Torkild Justesen	Ja, juraen bør vægte mest. En fordeling kunne være 4 til jura og 3 dele hver til de andre. Der bør som sagt være mest jura.
Tobias Stax	Det kunne være en højere grad af offentlig ret/offentligretlig regulering og forvaltningsret som obligatorisk fag/emne (og ikke kun evt. valgfag)
Annette Stube	Vægte juraen (afvejning ift ledelse – men prioriteringen bør være på juraen, lederuddannelse kan man altid få bagefter). Vægte især metodefag. De vil blive kastet ud i alle muligheder situationer, hvorfor metodelen er vigtigst.
1.4 Er der fagområder, som mangler i kandidatuddannelsen?	
Henrik Kolind	Nej ikke umiddelbart, se dog kommentarer under 2.5 om forvaltningsretten.
Martin Hjørland	Effektivitet, service, økonomi og reguleringsstrategi. Konflikter mellem rettigheder og andre hensyn. Se juraen i sammenhæng. Kreativitet. Juraen som styrende, når der er andre hensyn.
Thomas Keller	Der mangler noget om proces, projekt og strategi. Kendskab til at arbejde med strategi. Der mangler noget om "governance". Hvordan noget går fra idé til beslutning til proces og implementering.
Torkild Justesen	Jeg savner forvaltningsret, persondatalovgivning (i bred forstand) og offentligret. Det kunne godt være et større omdrejningspunkt. Der kunne være meget anvendeligt i mange sammenhænge. Det bør være en del af det obligatoriske.
Tobias Stax	Fint, hvis alle valgfag på den juridiske kandidatuddannelse kan indgå – specifikt kan nævnes fagområder som it-jura og persondatalov, erstatningsret og tværfagligt samarbejde. Se også svar på spm. 1.3.
Søren Hartz	Det er rigtig vigtigt, at de kommende kandidater kan håndtere data. Det mangler i uddannelsen. Det er et område, hvor professionsbachelorerne ikke er stærke. Det er vigtigt, at kandidaterne kan indsamle data, kan bearbejdede det og agere på det. Eksempelvis ved hvordan en patientundersøgelse skal laves, eller hvordan data fra ex en patientundersøgelse kan omsættes i en kvalitetssikringsammenhæng. Jeg mener også med fordel, at mediation kan integreres i uddannelsen.
Bente Casparij	Jeg mener det er vigtigt, at kandidaterne også har forretnings og økonomiforståelse. Her kan professionsbacheloreren bygge videre på den indsigt vedkommende har fra sin grunduddannelse.
Annette Stube	Projektledeelse vil være en fordel at have. Dette fordi de ikke ansættes som specialister. Kunne supplere det som de vil kunne. Juraen bør prioriteres før projektledeelse.
2. Specifikt vedrørende uddannelsens fagmoduler og sammensætning:	
2.1 Hvilke kommentarer har du til modulet om retssystemers funktion, opbygning og virke – herunder forståelse for samspillet mellem national og international lovgivning?	
Jesper Olsen	Det er et meget vigtigt og relevant modul.
Henrik Kolind	Modulet er meget relevant ud fra betragtningen, at det er væsentligt for de studerende at mestre den juridiske metode, især når der som virkeligheden er i kommunerne træffes mange skønsmæssige afgørelser. Samtidig er det også væsentligt at de studerende mestrer snittene mellem de forskellige kompetenceniveauer der er i den offentlige forvaltning.
Jette Runchel	Der mangler noget om klagesystemer og hvordan de fungerer, herunder samspil mellem kommunale afgørelser og klagesystemets afgørelser.
Thomas Møller	Umiddelbart mangler der en form for lidt retshistorie.
Torkild Justesen	Det er utrolig vigtigt at få fokus på EU-retten. Der lægges op til meget frit valg. Det synes jeg ikke om. Valgfagene skal begrænses. Det er vigtigt, at de forstår og anvende juraen for at få den størst mulige faglighed.
Tobias Stax	Vi vurderer, at det er vigtigt at sikre at der tilvejebringes en grundlæggende forståelse af juraen, som foreslået, for at kunne have det fornødne overblik og samtidig være løsningsorienteret.
Søren Hartz	Der mangler lidt generelt omkring klagesystemer og hvordan de fungerer
2.2 Hvilke kommentarer har du til modulet juridiske grundfigurer?	
Jesper Olsen	I skal passe på ikke at gøre det for abstrakt. Måske skulle det være en integreret del af fagene. Men så skal fagene være gode til at være metodiske og ikke kun referere, hvad der står i lærebogen. (Vi kan heller ikke bruge kandidater, der kun kan referere, hvad der står i en lærebog).
Henrik Kolind	Relevant
Martin Hjørland	God idé.
Thomas Keller	God idé.
Torkild Justesen	Det er som sagt et problem, at der er meget valgfrihed.
2.3 Hvilke kommentarer har du til modulet om kommunikation, retorik og argumentation?	
Jesper Olsen	Vi lever af at være gode til at kommunikere. Men måske skulle det være en integreret del af disciplinerne. Der er desværre rigtig mange kandidater, der er dårlige til at argumentere.
Henrik Kolind	Mindre relevant

Jannik Nielsen	Vigtigt emne i forhold til dagligdagen
Jette Runchel	Kommunikation med borgere er noget andet end argumenter – og det perspektiv bør indtænkes.
Thomas Keller	Brobygger. Lære at indgå i det brede fællesskab ikke for hard core jura/udadvendt/kommunikation
Thomas Møller	Vigtigt emne i forhold til dagligdagen
Torkild Justesen	Det er et vigtigt fag. Det burde også være en del af jurauddannelsen generelt.
Tobias Stax	Fokus på det formidlingsmæssige aspekt og at kunne forklare kolleger og samarbejdspartnere evt. mere juridiske aspekter i et tværfagligt forum vil være vigtig i en kommunal kontekst
Annette Skou Thomsen	Det er vigtigt, at kandidaterne kan kommunikere til blandt andre kunder og klienter, både mundtligt og skriftligt (pr e-mail).
Annette Stube	Det virker fornuftigt. Det vil være en kernekompetence.
	2.4 Hvilke kommentarer har du til modulet om videnskabsteori og empiriske undersøgelsesmetoder i juridisk og etisk perspektiv?
Jesper Olsen	I skal passe på ikke at gøre det for abstrakt og teoretisk.
Henrik Kolind	Relevant i det kommentarerer fra afsnit 2.1. til dels også gør sig gældende her.
Jannik Nielsen	Hvorfor ligger dette modul om videnskabsteori så sent i uddannelsen. Det er min opfattelse, at dette generelle teoretiske modul kan tænkes ind tidligere i uddannelsen.
Thomas Keller	Meget meget væsentligt. Det er her fårene bliver skilt fra bukkene. Arbejde med evidens og data.
Torkild Justesen	Det peger på nogle praktiske færdigheder, som, jeg tror, er vigtige for uddannelsens målgruppe. Det er super godt og vigtigt for at de kan få sat den faglighed, de kommer med, i spil.
Tobias Stax	Så vidt vi ved, er der på mange bacheloruddannelser også meget fokus på dette – og modulet kan evt. nedtones.
Søren Hartz	Her kunne mediation måske indgå, og dataforståelse.
	2.5 Hvilke kommentarer har du til de valgmoduler og valgmuligheder, der vil være på 2. og 3. semester?
Jesper Olsen	Sørg for, at der er en bred vifte af muligheder. Lad være med at begrænse de studerendes valgmuligheder.
Henrik Kolind	Væsentligt at der tænkes ind at kandidaterne uddannes i forvaltningsret på den rene juridiske måde, en socialrådgiverbaggrund f.eks. giver ikke den totale uddannelse i forvaltningsretten især på området skønsmæssige afgørelser, kompetenceniveauer i den offentlige administration, faktisk forvaltningsvirksomhed, remonstration, decorum, så faget bør indgå obligatorisk et eller andet sted.
Jannik Nielsen	Hvorfor kan de studerende tage valgfag på andre uddannelser, ex CBS. Jeg mener det vigtige er juridiske valgfag.
Martin Hjørland	Valgmoduler: 60 studerende kontra relevante valgmoduler. (9 uddannelser, 60 studerende). Valgmuligheder. Evt. linjer i stedet for. Kan vi gøre det her organisatorisk, når der er så få studerende. Alternativ – projekter i stedet for valgmoduler.
Thomas Keller	Mere svært i praksis.
Torkild Justesen	Der er for meget valgfrihed. Dette skal styres mere. Det lyder attraktivt, men jeg er ikke vildt begejstret. Det bør være flere juridiske fag. Det er for bredt. Valgfriheden og muligheden for at tage fag i udlandet bliver for "habsi flabsi".
Annette Stube	Det er vigtigt at valgmodulerne ikke går i en helt anden retning end deres egen praksisbaggrund.
Gitte Tollerup Larsen	Det kan være en udfordring i at have kritisk masse til at udbyde specifikke valgfag contra grundfag. Vi bør overveje om vor ECTS-normering af valgfagene er kompatible med CBS, AAU, m.v.
	2.6 Hvilke kommentarer har du til specialemodulet?
Henrik Kolind	Godt at der laves et speciale, men det bør være praksisnært, frem for forskningspræget.
Martin Hjørland	Vejledning i specialemoduler. Projektarbejde i stedet for valgmoduler.
Torkild Justesen	Jeg synes, at det skal være fagafgrænset. Altså, at de studerende skal skrive et speciale, der skal være indenfor nogle fagområdet, som er valgt på forhånd. Hvis der bliver frit valg på alle hylder, vil de "kredse omkring" nogle problemstillinger. Specialekvaliteten er blandt jurister meget svingende. Man kunne fx også stille krav om, at specialet skal indeholde fx et internationalt perspektiv, som kan sammenholdes med national ret.
Tobias Stax	Det bør så vidt muligt sikres, at der er krav til specialet om, at den studerende arbejder med mindst to fagområder (dvs. yderligere et emne ud over bacheloruddannelsen og jura)
Annette Stube	Sikre at valgfag og specialfag understøtter den professionelle uddannelse de kommer med. Hvis de kan vælge noget helt andet. Der er måske behov for en større udstrækning af obligatoriske elementer, der understøtter deres egen baggrund.
Gitte Tollerup Larsen	Det er positivt at de studerende også vil kunne vælge fag på andre fakulteters fag. Det bør præciseres i vort papir s. 3, at de eksisterende valgfag fra cand. jur. altid er på kandidatniveau.
	3. Generelt om beskæftigelsesmuligheder:
	3.1 Hvordan vil du vurdere beskæftigelsesmulighederne for uddannelsens kandidater?

Dorte Spangsbo	Kandidaterne vil stå stærkt. Vi har brug for dem. Sådant en type medarbejder har vi ikke. De, der ligner, sidder et andet sted i byen, og vi skal maile til dem med spørgsmål. Det er vigtigt at have kendskab til lovgivningen og vide, hvor og hvordan man slår op i den nyeste lovgivning. Det er også vigtigt at kunne læse lovttekster og i det hele taget varetage borgernes interesse i forhold til gældende lovgivning.. Så jeg vurderer, at beskæftigelsesmulighederne er gode.
Henriette Krag	Jeg tror, at hvis uddannelsen og kandidaternes kompetencer bliver kommunikeret godt nok, at mulighederne er store. Behovet kan som tidligere nævnt være ganske stort. I hvert fald i en kommune, hvor sagernes kompleksitet stiger.
Jesper Olsen	Jeg vurderer, at i Region Hovedstaden, vil vi have råd til både at ansætte jurister og kandidater med denne faglighed. De vil særligt være relevante på institutionsniveau. Her vil de kunne noget andet end jurister og andre fagligheder. Men det er vigtigt, at de ikke kun vil/kan juraen. Det, der gør dem specielt er deres professionsbaggrund.
Edith Næblerød	Jeg mener, at beskæftigelsesmulighederne er gode. Det vil være et plus oven i den professionsbacheloruddannelse, socialrådgiverne allerede har. Den praktiske erfaring er vigtig, men det vil være attraktivt med en, der også har den juridiske overbygning. Det, der ville være vigtigt for mine medarbejdere, der ville tage uddannelsen ved siden af arbejdet, er, at der også ville være mulighed for at tage uddannelsen om aftenen.
Dorrit Bamberger	Det er DBs vurdering, at der helt klart vil være beskæftigelsesmuligheder for kandidater med disse kombinationskompetencer. Særligt fremhæver DB at juridiske kompetencer i kombination med en professionsfaglighed vil være meget interessant på det ledelsesmæssige niveau af skolesystemet.
Henrik Kolind	Generelt gode, idet der er meget behov for regelfortolkning i alle sektorer.
Jannik Nielsen	Jeg vurderer, at kandidaterne vil kunne indgå i en nogle type af jobfunktioner, - blandt andet vil de kunne bidrage til at kvalificere arbejdet i de generelle tværgående og understøttende funktioner.
Jette Runchel	Begrænsede
Martin Hjørland	Forudsætning: 60 studerende om året. Det er ikke så ambitiøst, (hvis vi tror på det). Ville uddannelse, tror omverdenen på den, markedsføring og PR. Behovet er der. Ja til at professionsbachelor kan kombinere jura.
Stig Paulsen	Særligt ser SP, at uddannelsen med sin kombination af en professions faglighed og juridiske kompetencer kan ramme et behov i mere specialiserede dele af finans- og banksektoren.
Thomas Keller	De er meget gode, og måske bedre end cand.jur. bl.a. pga. erhvervsarbejde. Kompetenceløft. Full-time eller deltid. Kan man tage den over længere tid mht. erhvervsarbejde – kompetenceudvikling i stedet for lønløft.
Thomas Møller	Der vil være mange jobfunktioner der vil have gavn af de opnåede kompetencer. Den studerende vil have flere kompetencer hvor en kort indførelse i den juridiske disciplin vil gavne den først opnåede uddannelse.
Torkild Justesen	Jeg tror, at den er super super god. De beskrivelser, som I har fremsendt, er for begrænsende. Jeg tror beskæftigelsesmulighederne er bredere. Jeg kunne godt forestille mig, at ansætte fx en sygeplejerske eller skolelærer, hvis personen havde denne kandidatuddannelse. Sygeplejersken ville have fået nye - og juridiske kompetencer. Så i nogle situationer, ville jeg være tryk ved at ansætte hende til at gå ud og forhandle. Derfor er det for snævert at sige, at de vil få beskæftigelsesmuligheder inden for deres faglighed. Jeg tror, at beskæftigelsesmulighederne vil være meget bredere. De vil kunne få beskæftigelse inden for deres profession, men også i et bredere perspektiv. Jeg ville kunne se, at mange kunne bruge også en skolelære, en politibetjent mv. Bl.a. i offentlige forhandlinger, HR-funktioner, salgsfunktioner, idet de vil være i stand til at sætte sig ind i et retsområde og anvende det. Fx hvordan afgørelser inden for et område skal læses. Jeg vil faktisk kunne anvende deres professionsbachelor i rigtig mange situationer.
Tobias Stax	Pæne for København Kommunes vedkommende.
Søren Hartz	Jeg vurderer, at kandidaterne vil kunne indgå i en nogle type af jobfunktioner, - som til eksempelvis patientvejledere, eller jobfunktioner i forbindelse med rådgivning af patienterne. At kunne rådgive patienterne ind i klagesystemet.
Anette Laigaard	AL vurderer, at kandidater helt klart har beskæftigelsesmuligheder indenfor det offentlige arbejdsmarked.
Johannes Gaub	Af områder i det daglige arbejde i sundhedsvæsenet, hvor dette er evident, kan nævnes: klagesager; patientrettigheder; ansættelsesjura; EU-regler; autorisationslovene. Jeg tror, at mindst halvdelen af det potentielle marked vil have en sundhedsfaglig baggrund, relevansen for pædagoger, inklusiv lærere, er jeg mere i tvivl om. Socialrådgivere og journalister er også indlysende som kommende studerende.
Majbritt Heegaard	MH vurderer, at kandidater har gode beskæftigelsesmuligheder i den kommunale sektor.
Bente Casparij	Jeg mener, at der vil kunne være brug for kandidater, der har såvel en professionsfaglighed i kombination med en juridisk overbygning. Særligt når den juridiske overbygning forankres i professionsfagligheden. Samtidig har vi nok en meget klassisk ansættelsespolitik, så det kræver også en ændring af denne.
Lisbet Birkedal	LB vurderer, at der klar er et beskæftigelsesbehov for kandidater med en professionsfaglighed i kombination med en kandidatuddannelse i anvendt jura. Indledningsvist udtalte LB, at uddannelsen er rigtig godt tænkt og at den giver rigtig god mening. LB gav udtryk for et behov for kandidater med tværfaglige kompetencer, særligt indenfor det vel-færdsrettede arbejdsmarked. LB fremhævede særligt behovet for at kunne forstå relationen mellem en borger med rettigheder og myndigheden. LB gav udtryk for, at magtfordelingen i den moderne forvaltning har ændret sig. Samarbejdet mellem borger og myndighed foregår i dialog med og i relation til borgerne. Der er derfor behov for kandidater, der kan kombinere en stærk praksisnær faglighed med en juridisk overbygning.
Anette Skou Thomsen	Jeg vil ikke afvise, at vi vil kunne bruge en kandidat i anvendt jura. Det vil være i de mere specialiserede afdelinger, ikke i vores revisionsafdelinger.

Poul Jørgensen	PJ vurderer, at der klar er et beskæftigelsesbehov for kandidater med en professionsfaglighed i kombination med en kandidatuddannelse i anvendt jura.
Annette Stube	Det vil meget afhænge af forventninger til lønniveau, for det kan de nok ikke få. Adgangsbillet til noget de ikke havde adgang til før. Hvis de kan finde "lommer" eller "niche-jobs", så vil der kunne være et større udslag på lønnen. Bedre kvalificeret til lederroller. Virker mere som en mellemløber vej end en specialist. SME'er vil være mere relevante arbejdsfelt.
Gitte Tollerup Larsen	Der opstår nye muligheder for mæglerbranchen, f.eks. at gå videre til andre funktioner. Se på de lidt større mæglervirksomheder, herunder dem der ejer flere butikker (kæde i kæde butikker). Det er de virksomheder hvor en cand. soc. vil kun gå ind. Branchen er delt op mellem erhvervsjendomme og privatejendomme. Ejendomsrådgivere er i praktik i uddannelsen. Det ville være godt hvis man f.eks. kom tilbage efter nogle år og gik i gang med noget.
	3.2 Vurderer du, at din virksomhed/organisation ville ansætte en kandidat fra uddannelsen? Begrund gerne dit svar herunder i hvilken jobfunktion:
Dorte Spangsbo	Ja. I stabsfunktioner og som beskæftigelseskonsulenter.
Henriette Krag	Ja. Jeg kunne godt se, at man kunne have sådan en kandidat på hvert fagområde.
Edith Næblerød	Ja. Disse kandidater vil være mere attraktive end traditionelle jurister. Jeg ser, at de ville kunne få ansættelse inden for forvaltningsområdet og faktisk i mange tilfælde være lige så attraktive som jurister. Måske mere attraktive, idet de vil have en praksiserfaring. Der er faktisk ikke nogle steder, hvor jeg vil se, hvor de ikke er relevante.
Henrik Kolind	Ja, det ville være relevant i fagsekretariatene vedrørende opgaver omkring sagsforlæggelse for det politiske niveau, men også hvor der sker almindelig sagsbehandling.
Martin Hjørland	Godt med eksempler. Konsulent funktion. Support funktion. Firmaet til notmalt tage kandidatuddannede som konsulenter. Ja, der er ikke uddannelsen i dig selv, der er afgørende.
Thomas Keller	Det er "brobyggerne", der kan sælge varen (generalisterne). A) projektkonsulent, lange strategiske projekter (ikke rådgivningskonsulent).
Thomas Møller	Der vil helt sikkert være job hvor vi kan benytte en Cand.Soc i den finansielle branche – det gælder både i forsikring og i et pengeinstitut. Hvilke job funktioner har jeg ikke et bud på før jeg har et bedre overblik over hvilke bachelorer der vil tage en cand. Soc. I dag ansætter vi folk med forskellige kompetencer i specialistfunktioner.
Torkild Justesen	Forhandling, HR, økonomi, salgsfunktioner, kursusrådgivning. Næsten alle vegne, hvor det ikke kræver spidskompetencer...
Tobias Stax	Ja, der er et stort behov for funktionel og praksisnær jura i kommunerne. Kandidaten vil fx kunne sikre understøttelse af det tværfaglige arbejde, arbejde med pædagogisk udvikling og it-understøttelse af løsninger i praksis.
Søren Hartz	Jeg tvivler på at der vil være et væsentligt jobmarked i sygehussektoren, men der vil nok være sygeplejersker i særlige administrative stillinger der vil benytte sig af muligheden.
Johannes Gaub	Jeg er mere tvivlrådig med hensyn til, om der rent faktisk vil melde sig ansøgere fra sygehusvæsenet. Hvis jeg forstår indledningen rigtigt, er der tale om et SU-berettiget heltidsstudium. Jeg har svært ved at forestille mig, at det skulle være tillokkende for en nyuddannet sygeplejerske, som der er stor efterspørgsel på, alene af økonomiske grunde. Et andet aspekt: Sygeplejersker skal i dag tage en 1-årig suppleringsuddannelse, inden de kan komme ind på kandidatuddannelsen (hvis det ikke er lavet om inden for de sidste 3-4 år), som igen er forudsætning for optagelse som Ph.d. studerende. Hvis cand.soc. uddannelsen er en kortere vej til kandidatgraden og indskrivningen som Ph.d. studerende, kan det være en konkurrencefordel. En anden betænkelighed vedr. markedet: Dansk Sygeplejeråd har i usalig alliance med arbejdsgiverne i mange år prioriteret oprettelse af vagtfri stillinger uden patientkontakt, i form af udviklings-, vejleder-, undervisnings-, kvalitets-, koordinations-, etcetera -sygeplejersker. En cand.soc. i anvendt jura vil utvivlsomt være kvalificeret til ansættelse i denne type stillinger. Imidlertid er der en modsat rettet tendens, som jeg tror vil slå igennem - jeg gør hvad jeg kan! - nemlig at leve op til regionernes og befolkningens krav om her-og-nu akutbehandling 24/7. Sammenholdt med danskernes prioritering af fritids- og familieliv, stiller dette krav om øget aktivitet i vagterne os over for en udfordring med at holde så mange "basis-sygeplejersker/jordemødre" i jobs, der indebærer deltagelse i vagten. Derfor - undskyld den lange omvej - tror jeg, at der bliver færre papir-stillinger, og sygeplejerskers notoriske interesse for videreuddannelse, der kan bringe dem væk fra vagten, vil svækkes.
Bente Casparij	Ja, jeg tror vi vil kunne ansætte kandidater fra uddannelsen. Særligt som led i en opkvalificering af bachelorer indenfor skadesområdet
Annette Stube	Det vil ikke være en rigtig kandidatuddannelse. Ikke så optaget af hvilken KA-uddannelsen, men hvilken erfaring de har med sig. Der er forskel på centralt i hovedsædet hvor det strategiske niveau er og så ud i business unit, hvor det er mere operationelt. F.eks. DanBor med ca. 800 medarbejdere. Ens kolleger der er ikke højt uddannede, de vil formentlig have stor glæde af cand. soc.'er, hvor de kender sproget på gulvet. Mærsk virksomhederne, også de små, kan trække på en hovedkvarterfunktion i større udstrækning end måske andre store virksomheder i DK (der adskiller Mærsk sig). Bedst egnet til mere operationelt arbejde. Sustainability: I større virksomheder vil man have behov for at kunne forstå the human rights agenda på relativt højt niveau for at kunne handle adekvat; Vi skal formentlig helt ned på lade-niveau, hvor indsatsen er mere operationel, før det vil være relevant med en cand.soc. Størrelse ca. 500 medarbejdere eller ned af.
	3.3 Hvis nej: I hvilke situationer vil din virksomhed/organisation hellere ansætte en jurist end en professionsbachelor med en kandidatgrad i anvendt jura?

Dorte Spangsbo	Det gør vi ikke. Det bliver for fagtungt. Jeg skal bruge nogle professionsbachelorere, med kendskab til professionen. Hvor det er relevant bygger jeg så videre med juridiske kompetencer. Fx på diplomuddannelser, professionsuddannelser, enkeltfag som fx på universitetet.
Henriette Krag	I sekretariatsfunktioner vil man gerne have en jurist, der kan arbejde på flere juridiske områder.
Henrik Kolind	Til de rene tværgående jurist funktioner i kommunen vil altid foretrækkes en jurist eftersom "de tilgrænsende fagområder" i en kommune er meget store, derfor er der behov for en jurist der har fem års studier i jura. Kandidatgrad i anvendt jura vil som nævnt fortrinsvis være på specifikke fagområder.
Jette Runchel	Vores jurister er meget specialiserede, vi bruger dem til klagesagsbehandling og områder som eksempelvis planlovgivning og køb og salg af ejendomme.
Martin Hjørland	Særligt specialiseret jura. Meget kritiske forhold på spil. Mange penge på spil. (ser det mere som at løfte en organisation generelt)
Thomas Keller	P.t. 2 ud af 3 ansættelser hos Ernst & Young er cand.merc.jur. Cand.soc. kunne være anvendelige her. (generalist funktioner – proceskonsulent generalist funktion). Jurist - speciel funktion.
Torkild Justesen	Der, hvor det handler om ansvarspådragende sager, hvor de skal i retten. Der kan man i sagens natur ikke anvende professionsbachelorere.
Søren Hartz	Det vil nok være hovedreglen udenfor patientklage og – vejledningsfunktioner.
Annette Stube	I juridiske afdelinger.
	3.4 I hvilke situationer vil din virksomhed/organisation hellere ansætte en professionsbachelor med en kandidatgrad i anvendt jura end en jurist, herunder i hvilken jobfunktion?
Henriette Krag	Det er en kvalifikation, der er mere og mere nødvendig, da det hele er så ekstremt komplekst. Det kunne være godt med en fagprofessionel - i forvaltningen og på de store skoler. Her ville man ikke ansætte en jurist.
Henrik Kolind	På fagspecifikke områder vil de kunne komme i betragtning på lige fod med jurister.
Jette Runchel	Det kunne være i det sociale område – det kunne også være i skoleområdet.
Martin Hjørland	Dette spørgsmål er mere usikkert. Det er mindre relevant for Valcon. Måske som konsulenter minded mod public sector kunder.
Thomas Møller	Det vil være i en specialistfunktion hvor den juridiske disciplin ikke er den afgørende kompetence, men en del af jobbet.
Torkild Justesen	Jeg tror ikke, at det vil være et valg mellem en jurist eller cand. soc. i anvendt jura. Jeg mener, at det vil komme an på en vurdering af kompetencer i nogle professioner. Jeg vil gerne anvende kompetencerne til forskellige situationer. Desuden tror jeg, at jurister vil have nogle andre ambitioner end en cand.soc. i anvendt jura.
Søren Hartz	Klassiske juridiske jobfunktioner er meget specialiserede.

Bilag 9. Statistisk analyse af professionsbachelorer i målgruppen del 1

Tabellen viser en oversigt over professionsbachelorer i målgruppen, der både har en fuldført professionsbacheloruddannelse og en fuldført/igangværende kandidatuddannelse fra 2002-2012.

Sum af antal	Kolonnenavn											
*Rækkeavne	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Hovedtotal
50391510 International handel og markedsføring, prof.bach.								8	5	430	517	960
0000 Ingen lang videregående udd.								5	5	297	433	740
6039 Samfundsvidenskabelig										1	2	3
6525 Humanistisk og teologisk										12	12	24
6535 Naturvidenskabelig										34	18	52
6539 Samfundsvidenskabelig								3		84	51	138
6559 Teknisk										2	1	3
50392910 Offentlig administration, prof.bach.								4			39	43
0000 Ingen lang videregående udd.								4			26	30
6525 Humanistisk og teologisk											6	6
6539 Samfundsvidenskabelig											7	7
50396156 Finans, prof.bach.									9		112	121
0000 Ingen lang videregående udd.									8		91	99
6039 Samfundsvidenskabelig									1			1
6535 Naturvidenskabelig											4	4
6539 Samfundsvidenskabelig											17	17
50397410 Socialrådgiver, prof.bach.	657	700	485	477	642	603	797	782	813	842	876	7674
0000 Ingen lang videregående udd.	611	656	468	445	592	553	739	710	748	765	785	7072
6025 Humanistisk	2	3		3		1	1					10
6039 Samfundsvidenskabelig	1	1	2	2	1	1	2	2	3	1		16
6090 Sundhed	1									1		2
6520 Pædagogisk	15	12	4	9	7	10	12	20	13	15	16	133
6525 Humanistisk og teologisk	2	2			3	2	2	3	1	6	1	22
6535 Naturvidenskabelig	1					1	1					3
6539 Samfundsvidenskabelig	23	25	10	18	38	35	39	47	48	54	74	411
6559 Teknisk					1							1
6590 Sundhed		1					1					2
7039 Samfundsvidenskabelig	1		1									2
50903010 Sygeplejerske, prof.bach.	1824	1982	1982	1741	1811	1725	2044	2234	2208	2225	1971	21747
0000 Ingen lang videregående udd.	1743	1882	1906	1667	1707	1641	1952	2165	2120	2143	1934	20860
6025 Humanistisk	4	1		2	3	2	3	4	5	3	1	28
6030 Kunstnerisk											1	1
6035 Naturvidenskabelig					2	1	1	2	2			8
6039 Samfundsvidenskabelig	1	2				2	2	1	1	1	1	11
6059 Teknisk							1				1	2
6090 Sundhed	1		1		1	5	3	3	6	4	1	25
6520 Pædagogisk	15	17	9	2	14	10	8	4	3	3		85
6525 Humanistisk og teologisk	4	8	6	9	6	4	10	5	6	9		67
6530 Kunstnerisk		1				1	1					3
6535 Naturvidenskabelig	1	1	1		3		1	1	1		1	10
6539 Samfundsvidenskabelig	5	10	8	10	11	7	14	9	13	11	5	103
6559 Teknisk	1						1		1			3
6575 Levnedsmiddel og ernæring	1	2	2		2	1	1	1	1	2		13
6580 Jordbrugsvidenskabelig					1		1					2
6590 Sundhed	45	52	45	50	58	50	45	39	49	49	26	508
6595 Forsvar					1							1
7025 Humanistisk og teologisk			1									1
7080 Jordbrugsvidenskabelig					1							1
7090 Sundhed	3	6	3	1	1	1						15
Hovedtotal	2481	2682	2467	2218	2453	2328	2841	3028	3035	3556	3668	30697

*Numre, der starter med "60xx" er bacheloruddannelser. Numre, der starter med "65xx" er kandidatuddannelser. Numre, der starter med "70xx" er forskeruddannelser.

Kilde: Danmarks Statistik, november 2013

Bilag 10. Statistisk analyse af professionsbachelorer i målgruppen del 2

Tabellen viser en oversigt over professionsbachelorer i målgruppen, der både har afbrudt en professionsuddannelse og fuldført en eller er i gang med en kandidatuddannelse fra 2002-2012.

*Rækkenavn	Kolonnenavn											Hovedtotal
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
50391510 International handel og markedsføring,								15	75	152	144	386
0000 Ingen lang videregående udd.								14	68	129	131	342
6025 Humanistisk										1		1
6039 Samfundsvidenskabelig								1	4	15	13	33
6525 Humanistisk og teologisk									1			1
6539 Samfundsvidenskabelig									1	7		8
6559 Teknisk									1			1
50392910 Offentlig administration, prof.bach.								4	25	62	67	158
0000 Ingen lang videregående udd.								3	22	54	62	141
6025 Humanistisk								1	2	2	3	8
6039 Samfundsvidenskabelig									1	4	2	7
6525 Humanistisk og teologisk										1		1
6590 Sundhed										1		1
50396156 Finans, prof.bach.							8	37	81	78	94	298
0000 Ingen lang videregående udd.							7	34	71	66	83	261
6025 Humanistisk									4	3	2	9
6035 Naturvidenskabelig											1	1
6039 Samfundsvidenskabelig							1	2	5	7	7	22
6059 Teknisk										1		1
6090 Sundhed										1	1	2
6539 Samfundsvidenskabelig								1	1			2
50397410 Socialrådgiver, prof.bach.	175	169	216	189	195	283	306	238	334	354	301	2760
0000 Ingen lang videregående udd.	151	145	183	166	155	238	262	217	302	319	278	2416
6025 Humanistisk		1	1	3	4	6	7	6	16	17	11	72
6030 Kunstnerisk						1		1				2
6035 Naturvidenskabelig	1					1	1			2		5
6039 Samfundsvidenskabelig	1	1	3	1	3	2	4	5	11	12	12	55
6080 Jordbrugsvidenskabelig									1			1
6520 Pædagogisk	2	3	5		4	4	2					20
6525 Humanistisk og teologisk	8	5	6	4	7	5	11	1	2	2		51
6535 Naturvidenskabelig		1		3	1							5
6539 Samfundsvidenskabelig	12	10	13	11	18	23	19	7	2	2		117
6559 Teknisk						1		1				2
6575 Levnedsmiddel og ernæring			1									1
6580 Jordbrugsvidenskabelig		1				1						2
6590 Sundhed			2		2	1						5
7025 Humanistisk og teologisk		1		1								2
7035 Naturvidenskabelig		1	1									2
7039 Samfundsvidenskabelig			1		1							2
50903010 Sygeplejerske, prof.bach.	855	823	746	798	846	775	777	616	688	826	731	8481
0000 Ingen lang videregående udd.	772	730	670	708	749	685	678	572	620	749	668	7601
6025 Humanistisk	10	10	8	5	8	13	19	14	23	27	25	162
6030 Kunstnerisk			1									1
6035 Naturvidenskabelig			2	4	4	3	5	1	8	14	6	47
6039 Samfundsvidenskabelig	1	5	1	7	3	2	9	6	15	13	16	78
6059 Teknisk		1			1		2		3	2	3	12
6075 Levnedsmiddel og ernæring	1					1				1		3
6080 Jordbrugsvidenskabelig					1			3	1	3		8
6090 Sundhed		2		4	3	9	5	5	16	16	13	73
6520 Pædagogisk	14	9	9	6	10	6	3					57
6525 Humanistisk og teologisk	17	13	12	23	21	10	12	5	1			114
6530 Kunstnerisk	2											2
6535 Naturvidenskabelig	5	8	7	9	8	5	6	1				49
6539 Samfundsvidenskabelig	14	17	15	14	16	13	20	1				110
6559 Teknisk	1			1	3	3	1					9
6575 Levnedsmiddel og ernæring		1		1			1			1		4
6580 Jordbrugsvidenskabelig	1		2	1	2		1					7

6590 Sundhed	13	24	14	15	17	25	15	8	1			132
7035 Naturvidenskabelig		1	2									3
7039 Samfundsvidenskabelig	1											1
7059 Teknisk	1		2									3
7080 Jordbrugsvidenskabelig	1											1
7090 Sundhed	1	2	1									4
Hovedtotal	1030	992	962	987	1041	1058	1091	910	1203	1472	1337	12083

*Numre, der starter med "60xx" er bacheloruddannelser. Numre, der starter med "65xx" er kandidatuddannelser.

Numre, der starter med "70xx" er forskeruddannelser.

Kilde: Danmarks Statistik, november 2013

Bilag 11. Nyuddannede juristers aktivitet 4-19 måneder efter studiet

Tabellen viser nyuddannede juridiske kandidaters aktivitet 4-19 måneder efter fuldførelse af studiet, pct. af fuldførte.

År		Københavns Universitet	Aarhus Universitet	*Total for hele landet	Gennemsnit, hovedområde**
2008	Ph.d.uddannelse	0%	0%	0%	2%
	Beskæftigelse	93%	96%	94%	81%
	Udlandet	3%	3%	3%	10%
	Ledighed	1%	0%	0%	2%
	Uden for arbejdsstyrken	3%	1%	2%	5%
	Antal nyuddannede	470	259	741	4.652
2009	Ph.d.uddannelse	0%	0%	0%	1%
	Beskæftigelse	89%	90%	89%	77%
	Udlandet	4%	2%	3%	9%
	Ledighed	2%	3%	3%	5%
	Uden for arbejdsstyrken	4%	5%	4%	7%
	Antal nyuddannede	462	217	683	5.228
2010	Ph.d.uddannelse	1%	2%	1%	2%
	Beskæftigelse	90%	90%	89%	74%
	Udlandet	3%	3%	3%	10%
	Ledighed	2%	1%	2%	5%
	Uden for arbejdsstyrken	5%	5%	5%	9%
	Antal nyuddannede	449	235	725	5.138

* Inkluderer Syddansk Universitet

** Hovedområdet er samfundsvidenskab

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, www.fivu.dk

Bilag 12. Udsnit af analyse af DJØF'ernes arbejdsmarked frem mod 2030

Kilde: Djøfernes arbejdsmarked frem mod 2030. Udbud af og efterspørgsel efter samfundsvidenskabelig og erhvervsøkonomisk arbejdskraft." Udarbejdet af DAMVAD for DJØF. November 2011.

<http://www.djoef.dk/presse-og-politik/forside/politik-og-m-ae-rkesager/dj-oe-fs-politikker/~media/Documents/Djoef/D/Djoefernes%20arbejdsmarked%20frem%20mod%202030.ashx>

2 Resumé

Danmark er som de fleste andre lande gået igennem markante ændringer i erhvervsstruktur og sammensætning af arbejdsstyrken målt på uddannelsesniveau over de seneste 20-30 år.

Andelen af personer med lange videregående uddannelser i arbejdsstyrken er vokset. Og arbejdsgiverne efterspørger i stigende omfang personer med stadig længere uddannelser. Det hænger sammen med den internationale konkurrence, som medfører, at de mest produktive virksomheder klarer sig bedst. Flere analyser peger på, at lange videregående uddannelser er med til at øge produktivitsniveauet i virksomhederne.

En analyse gennemført af Centre for Economic and Business Research (CEBR) på CBS for Tænkertanken DEA samt en analyse fra Det Økonomiske Råd, finder, at humanistiske uddannelser, tekniske, natur- og sundhedsvidenskabelige uddannelser og samfundsvidenskabelige uddannelser er forbundne med betydelige produktivitsgevinster. CEBR fokuserer på lange videregående uddannelser, mens Det Økonomiske Råd fokuserer på videregående uddannelser. Begge analyser finder, at gevinsten er størst for de samfundsvidenskabelige uddannelser. Det gælder tilmed på tværs af brancher. Uanset om man betragter fremstilling, service eller byggeri og anlæg er det djølferne, som giver virksomhederne størst produktivitsgevinster.

I de kommende 20 år kommer vi formentlig til fortsat at se markante ændringer i erhvervsstrukturen og samtidig en stadig stigende efterspørgsel efter personer med lange videregående uddannelser. Det hænger bl.a. sammen med, at højtuddannede tilfører konkurrencefordele til de virksomheder, hvor de er ansat.

Formålet med nærværende analyse er at undersøge, om der i fremtiden kan forventes at være et tilpas udbud af djølferne, som passer til virksomhedernes efterspørgsel. Analysen er gennemført med udgangspunkt i individuata om djølferne fra registre hos Danmarks Statistik og benytter således ikke Djølfis medlemsregister.

Analysen har følgende hovedresultater:

Djølfernes beskæftigelse er vokset markant – især i den private sektor

Antallet af djølferne i beskæftigelse er vokset med næsten 60 pct. fra 1999 til 2009 og udgør nu næsten 115.000 beskæftigede. Djølferne er især ansat i den private sektor. De privatsatte udgør 73 pct. af alle djølferne, og denne andel er voksende. Således er beskæftigelsen af djølferne i den private sektor vokset mere end i den offentlige sektor over de seneste ti år.

Djølferne vinder markedsandele i alle konjunktursituationer

Analysen viser, at væksten i efterspørgslen efter djølferne er bemærkelsesværdig stabil. Den har kun i mindre omfang været påvirket af lavkonjunktur sammenlignet med beskæftigelsen i Danmark som helhed. De seneste ti år viser, at djølferne især vinder markedsandele i krisetider.

Et konservativt estimat: Der vil mangle 20.000 djølfer i 2030

Analysen har etableret et konservativt grundscenarium, hvor den fremtidige vækst i efterspørgslen efter djølferne modelteknisk er dæmpet kraftigt set i forhold til den faktiske historiske udvikling i perioden 1999-2009. Modellen lægger endvidere en større dæmper på den offentlige efterspørgsel end på den private efterspørgsel. Det konservative grundscenarium peger på, at der i 2030 vil være mangel på netto 17.000 djølfer, selv hvis man antager fuldstændig substitution på tværs af alle uddannelser. Hvis der omvendt ikke sker substitution overhovedet, vil underskuddet på de uddannelser, hvor der er mangel, udgøre 24.000 i 2030. I praksis vil der ske en delvis, men ikke fuldstændig substitution. Den reelle mangel i grundscenariet vil derfor ligge et sted mellem 17.000 og 24.000. Antages det, at virkeligheden ligger midt i mellem yderpunkterne, vil der i 2030 mangle godt 20.000 djølfer.

Tabel 2.1 Mismatch ved konservativt grundscenarium (negative tal er udtryk for mangel)

	2010	2015	2020	2025	2030
SAMF bachelor	196	927	2.030	2.834	3.284
Jura kandidater	431	-11	-89	-578	-1.388
Økonomi kandidater	205	-811	-1.700	-3.078	-4.999
Statskundskab kandidater	212	546	914	904	442
Samfund (AAU, RUC) og sociologi kandidater	283	58	250	-1.072	-2.498
Psykologi kandidater	259	590	929	1.026	903
Øvrige SAMF og antropologi kandidater	250	115	-15	-541	-1.463
Ph.d. antrop., psyk., øvrig samf.	10	316	607	873	1.113
Ph.d. statsk., soc., jur., øk., merc.	66	-87	-198	-466	-904
HA alle	620	-755	-681	-721	-639
Erhvervsjura kandidater	85	462	925	1.229	1.346
Statsaut. revisor kandidater	301	149	291	-188	-1.302
Øvrige cand.merc.	1.118	172	-253	-3.753	-10.834
Nettomismatch (100 pct. substitution)	4.036	1.672	2.510	-3.530	-16.940
Bruttomismatch (ingen substitution)		-1.664	-3.186	-10.397	-24.028

Der vil være en mangel på især cand.merc.-uddannede, økonomer eller andre samfundsvidenskabeligt uddannede kandidater. Men der vil også være relativt stort manglende på ph.d.-ere. Allerede i 2015 vil der imidlertid være mangel på en række Djøf uddannelsesgrupper som jurister, økonomer, samfundsuddannede kandidater (RUC, AAU) og sociologer, ph.d. og HA-uddannede, jf. tabel ovenfor.

Substitutionseffekterne vil sikkert betyde, at de uddannelsesgrupper, der er mindre efterspørgsel efter, vil dække noget af den mangel, der er efter de andre. Men samlet set vil regnestykket ikke gå op, og det vil kunne få konsekvenser for produktivitetsudviklingen og velstanden i Danmark.

Der vil også være uddannelsesgrupper, hvor der formentlig vil være ledighed. Det drejer sig især om de kortere uddannede bachelorere. Det er udtryk for et generelt strukturelt skift i arbejdsgivernes efterspørgsel i retning af et højere kompetenceniveau. Manglen på ph.d.-ere indenfor økonomi, jura, erhvervsøkonomi, statskundskab m.fl. understreger tendensen.

Der er endvidere gennemført analyser for en række forskellige Djøf-relaterede uddannelser. Det gælder bl.a. Djøf deltidsuddannelser som HD og master samt en række Djøf-relaterede universitetsuddannelser, som er kategoriseret uden for det samfundsvidenskabelige område af Videnskabsministeriet. For denne gruppe vil der netto være mangel på yderligere 4.000.

Herudover er der udarbejdet et scenarium for en accelereret efterspørgsel efter djøf-ere samt et scenarium for en dæmpet efterspørgsel efter djøf-ere. Selv hvis efterspørgslen efter djøf-ere dæmpes endnu mere end i grundscenariet, vil der være en mangelsituation i 2030, især på udvalgte uddannelsesgrupper.

Optaget skal øges markant for at imødegå efterspørgslen

Blandt de forhold, der vil kunne ændre på mangelsituationen er en ændring i optag på uddannelsesinstitutionerne. Der vil være behov for markant øget optag, især på økonomi, samfundsuddannelserne (AAU, RUC) og cand.merc.-uddannelserne, hvis mangelsituationen skal imødegås. Hvis optaget først ændres fra 2015, vil optaget på nogle uddannelser skulle øges med ca. 1.000 optagne om året.

Tabel 2.2 Behov for optag, såfremt udbuddet skal modsvare efterspørgslen

	2015	2030
Jura	1387	1629
Økonomi	556	1599
Samfund (AAU, RUC) samt sociologi	1097	2335
Øvrige SAMF inkl. antropologi	1016	1372
Ph.d. - økonomi, jura, merc., sociologi, statskundskab	105	207
HA alle*	2939	5024
Øvrige cand.merc. (kandidatoptag)	2114	3218
Statsautoriserede revisorer (kandidatoptag)	541	684
HD (produktion)	562	1416

En anden mulighed er at gøre en indsats for øgede gennemførelsesprocenter. Selv hvis uddannelsernes rammer muliggjorde gennemførelsesprocenter overalt på niveau med de uddannelser, der i dag har de højeste gennemførelsesprocenter, dvs. statskundskab for bachelorniveau (80 pct.) samt jura på kandidatniveau (95 pct.), vil det dog ikke kunne dække den samlede efterspørgsel efter bl.a. økonomer, cand.merc. mv.

International mobilitet skal ændres markant for at løse problemet

Selv store ændringer i den internationale tilgang af højtuddannede fra udlandet, vil ikke kunne løse mangelsituationen. I dag rejser ca. halvdelen af de udenlandske studerende, som tager hele deres uddannelse i Danmark, hjem året efter, uddannelsen er færdig. Selv hvis alle de studerende, der læser en samfundsvidenskabelig uddannelse i Danmark, bliver i landet indtil 2030, vil det ikke kunne dække efterspørgslen.

Ligeledes vil det kræve markant ændret indvandring af udenlandske personer med en Djøf-uddannelse, hvis tiltrækning af højtuddannede udlændinge skal løse situationen.

Idet udlændinge også forlader Danmark, vil bruttoindvandringen af personer med en Djøf-relateret uddannelse skulle stige med 237 pct. fra 598 til 2.014 i 2010 og blive på det niveau indtil 2030, hvis manglen skal imødegås med udenlandsk indvandring.

Det vil indebære en bruttoindvandring af personer med en djøf-lignende uddannelse på 42.000 personer i perioden, som samlet vil kunne dække nettomismatchet.

Bilag 13. Artikel om juristernes arbejdsmarked

Berlingske Tidende, 25.2.2009, <http://www.business.dk/oekonomi/frygt-for-mangel-paa-jurister>

Frygt for mangel på jurister

Af Lars Erik Skovgaard

Lige nu er ledigheden op i mange fag. Det gælder også i finanssektoren. Men på længere sigt, kommer der mangel på både jurister og økonomer, viser ny undersøgelse.

Danmark kommer til at mangle op mod 12.000 økonomer og forskere inden for det erhvervsøkonomiske, økonomiske og juridiske område på længere sigt, viser en undersøgelse, udarbejdet for »Forum for Business Education.«

De har bedt analysefirmaet Trend Educ se på, hvor mange jurister, økonomer og merkantilt uddannede, der aktuelt set uddannes og hvor mange der bliver brug for fremover, og resultatet er stor mangel.

Leder af FBE adm. direktør Martin Lauth siger på den baggrund, at Danmark hurtigst muligt bør satse på at uddanne flere økonomer og ph.d.'ere på det erhvervsøkonomiske, økonomiske og juridiske område. Hvis udviklingen fortsætter som hidtil, vil kun godt 60 pct. af efterspørgslen efter ph.d.'ere og økonomer være dækket i 2030.

FBEs undersøgelse viser også, at der vil blive færre økonomer på arbejdsmarkedet de kommende år, ene og alene fordi en stadig større del af de unge vil vælge en fuldtidsuddannelse som HA eller markedsføringsøkonom frem for en deltidsuddannelse, som HD eller akademikerøkonom, hvor arbejder ved siden af.

»Det er svært at forstå, hvorfor politikerne har skåret på taxameteret til deltidsuddannelserne de senere år. Der er en god forretning, at gøre deltidsuddannelserne mere attraktive. Unge der læser en deltidsuddannelse, får lavere taxameter, skal ikke have SU, og betaler samtidig skat til samfundet,« siger Martin Lauth.

Han peger på en række tiltag, som kan dække fremtidens behov for jurister og økonomer, nemlig ved at flere får kompetencer gennem videre- og efteruddannelsessystemet. En højere taxameter til samfundsvidenskabelige uddannelser målrettet mere forskningsbaseret undervisning og vejledning. Fordobling af antallet ph.d.'ere på det erhvervsøkonomiske, økonomiske og juridiske område.

»Det er også vigtigt at gennemførelsesprocenten for unge med anden etnisk herkomst end dansk hæves, så den svarer til den for unge med dansk herkomst. Plus bedre analyser af, hvad der får personer med en videregående uddannelse til at komme til eller til at blive i Danmark,« siger Martin Lauth.

Bilag 14. Samarbejdsaftale med professionshøjskolen Metropol

onsbachelor har arbejdet med juridiske problemstillinger som en del af deres professionsbacheloruddannelse. Optagelse kan ske såfremt disse professionsbachelorer opfylder alle adgangskravene til uddannelsen

- Hjælpe i arbejdet med at få kandidatuddannelsen akkrediteret særligt med henblik på dokumentation for uddannelsens behov og relevans
- Markedsføring af kandidatuddannelsen i anvendt jura på fakulteternes relevante IT-platforme, nyhedsbreve, åbenhus arrangementer og andre relevante events

Parterne forpligter sig til at udvikle indholdet af kandidatuddannelsen i anvendt jura og sikre, at professionsbachelorerne har mulighed for at arbejde med juridiske problemstillinger i deres professionsbachelorstudie og således have en juridisk ballast inden de påbegynder deres kandidatstudie. På den måde kan Det Juridiske Fakultet også sikre, at undervisningen vil være på kandidatniveau og bygge videre på professionsbachelorernes allerede opnåede professionsfaglighed.

Hvis uddannelsen opnår positiv akkreditering, forpligter parterne sig til at indgå et nærmere samarbejde om afviklingen af uddannelsen, herunder at medarbejdere fra Metropol får mulighed for at undervise på uddannelsen, dele af uddannelsen kan evt. placeres fysisk på Metropol mv.

For at støtte udviklingen af det tværprofessionelle faglige felt, aftaler fakulteterne at påbegynde et samarbejde med henblik på at undersøge og opdyrke mulighederne for forskningssamarbejde.

Ovennævnte forhold fastlægges i en ny samarbejdsaftale efter en positiv akkreditering. Fakulteterne vil holde et møde herom i foråret 2014. Herefter afgøres det, om denne samarbejdsaftale skal udvides med et punkt om forskningssamarbejde.

§ 3 Ikrafttræden og ophør

Denne aftale er udfærdiget i to originaler, en til hver part.

Aftalen træder i kraft, når alle parter har skrevet under.

Enhver form for ændringer eller tilføjelser til denne aftale kræver enighed mellem parterne.

Aftalen kan opsiges af alle parterne med 6 måneders varsel. En eventuel opsigelse meddeles skriftligt til alle dekaner.

26 NOVEMBER 2013

dekan@jur.ku.dk

SAG: 400-0083/13-600

Sagsnr. oplyses ved henv.

SAMARBEJDSAFTALE

Aftale om samarbejde mellem Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet og Det Samfundsfaglige og Pædagogiske Fakultet samt Det Sundhedsfaglige og Teknologiske Fakultet, Professionshøjskolen Metropol om en ny kandidatuddannelse i anvendt jura målrettet professionsbachelor

§ 1 Formål og indhold

Denne aftale har til formål at give flere professionsbachelorer mulighed for at tage en kandidatuddannelse. Fakulteterne er enige om, at mødet mellem forskellige fagligheder fremmer innovation og løsningen af de stigende komplekse problemer i samfundet. Fakulteterne er enige om, at der på de i § 2 nævnte professionsbacheloruddannelser er en gruppe studerende med faglige ambitioner og kompetencer til at gennemføre en kandidatuddannelse i anvendt jura som overbygning til deres professionsbachelorgrad. Aftalen skal reducere studieidsforsinkelser, idet professionsbachelorer fra bestemte studieretninger jf. § 2 ikke skal tage suppleringskurser for optagelse på kandidatuddannelsen i anvendt jura.

§ 2 Parternes forpligtelse

Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet og Det Samfundsfaglige og Pædagogiske Fakultet samt Det Sundhedsfaglige og Teknologiske Fakultet, Professionshøjskolen Metropol forpligter sig med denne aftale til at indgå et samarbejde omkring:

- Adgang for følgende professionsbachelorer til kandidatuddannelsen i anvendt jura: Professionsbacheloruddannelse som socialrådgiver, professionsbacheloruddannelse i offentlig administration samt professionsbacheloruddannelse som sygeplejerske, idet disse professionsbachelorer

Aftalen skal genforhandles den 1.1.2015, når der er kommet svar på, om uddannelsen har opnået endelig akkreditering.

København, den 26. november 2013

Dekan Henrik Dam
Det Juridiske Fakultet,
Københavns Universitet

Dekan Camilla Wang
Det Samfundsfaglige og Pædagogiske Fakultet,
Professionshøjskolen Metropol

Dekan Randi Brinckmann Wienecke
Det Sundhedsfaglige og Teknologiske Fakultet,
Professionshøjskolen Metropol

Bilag 15. Samarbejdsaftale med Copenhagen Business Academy

DET JURIDISKE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

SAMARBEJDSAFTALE

10. JANUAR 2014

Aftale om samarbejde mellem Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet og Copenhagen Business Academy om en ny kandidatuddannelse i anvendt jura målrettet professionsbachelor

§ 1 Formål og indhold

Denne aftale har til formål at give flere professionsbachelor mulighed for at tage en kandidatuddannelse. Det Juridiske Fakultet og Copenhagen Business Academy er enige om, at mødet mellem forskellige fagligheder fremmer innovation og løsningen af de stigende komplekse problemer i samfundet. Det Juridiske Fakultet og Copenhagen Business Academy er enige om, at der på de i § 2 nævnte professionsbacheloruddannelser er en gruppe studerende med faglige ambitioner og kompetencer til at gennemføre en kandidatuddannelse i anvendt jura som overbygning til deres professionsbachelorgrad. Aftalen skal reducere studietidsforsinkelser, idet professionsbachelor fra bestemte studieretninger jf. § 2 ikke skal tage suppleringskurser for optagelse på kandidatuddannelsen i anvendt jura.

dekan@jur.ku.dk

SAG: 400-0063/13-600

Sagsnr. oplyses ved henv.

§ 2 Parternes forpligtelse

Det Juridiske Fakultet og Copenhagen Business Academy forpligter sig med denne aftale til at indgå et samarbejde omkring:

- Adgang for følgende professionsbachelor til kandidatuddannelsen i anvendt jura:
 - Professionsbachelor i International Sales and Marketing Management,
 - Professionsbachelor i Finans,

Disse professionsbachelorer har arbejdet med juridiske problemstillinger som en del af deres professionsbacheloruddannelse. Optagelse kan ske såfremt disse professionsbachelorer opfylder alle adgangskravene til uddannelsen

- Hjælpe i arbejdet med at få kandidatuddannelsen akkrediteret særligt med henblik på dokumentation for uddannelsens behov og relevans
- Markedsføringen af kandidatuddannelsen i anvendt jura på fakulteternes relevante IT-platforme, nyhedsbreve, åbenhus arrangementer og andre relevante events

Parterne forpligter sig til at udvikle indholdet af kandidatuddannelsen i anvendt jura og sikre, at professionsbachelorerne har mulighed for at arbejde med juridiske problemstillinger i deres professionsbachelorstudie og således have en juridisk ballast inden de påbegynder deres kandidatstudie. På den måde kan Det Juridiske Fakultet også sikre, at undervisningen vil være på kandidatniveau og bygge videre på professionsbachelorernes allerede opnåede professionsfaglighed.

§ 3 Ikrafttræden og ophør

Denne aftale er udfærdiget i to originaler, en til hver part.

Aftalen træder i kraft, når alle parter har skrevet under.

Enhver form for ændringer eller tilføjelser til denne aftale kræver enighed mellem partnerne.

Aftalen kan opsiges af alle partnere med 6 måneders varsel. En eventuel opsigelse meddeles skriftligt til alle dekaner.

Aftalen skal genforhandles den 1.1.2015, når der er kommet svar på, om uddannelsen har opnået endelig akkreditering.

København, den 10. Januar 2014

Pro Dekan Jørn Vestergaard
Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet

Rektor Ole Gram-Olesen
Copenhagen Business Academy

Bilag 16. Dekanens godkendelse af prækvalificeringsansøgningen

DET JURIDISKE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Uddannelsesminister Morten Østergaard
Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser

Følgebrev vedr. prækvalificering af ny kandidatuddannelse i anvendt jura på Det Juridiske Fakultet ved Københavns Universitet.

27. JANUAR 2014

På Det Juridiske Fakultet ved Københavns Universitet ønsker vi at bidrage til at uddanne kandidater med høj faglighed, der kan bidrage til at løse samfundets komplekse problemstillinger. I samarbejdet med vore aftagere kan vi se, at arbejdsmarkedet udvikler sig. Der efterspørges hele tiden flere og nye kompetencer også hos kandidater med juridisk ballast.

dekan@jur.ku.dk

Med denne ansøgning om prækvalificering af en cand.soc. i anvendt jura, ønsker fakultetet at bidrage til at uddanne dygtige kandidater, der kan løfte nogle af de udfordringer, som aftagere mener, at et fremtidigt arbejdsmarked vil byde. Samtidig støtter fakultetet bestræbelserne for at skabe sammenhæng i uddannelsessystemet og giver professionsbachelorer mulighed for at supplere deres profession med en juridisk kandidatuddannelse på universitetet.

SAG: 400-0063/13-6000

Det er vort ønske, at disse kandidater vil kunne bidrage ved løsningen af komplekse juridiske problemstillinger, som der opstår flere og flere af på mange offentlige og private arbejdspladser. Samtidigt vil dette bidrage til at løse væsentlige samfundsproblemer og føre til øget vækst og beskæftigelse i Danmark.

I håb om en positiv prækvalificering,
med venlig hilsen

Jørn Vestergaard,
fg. dekan
(fra 1. feb. 2014 konst. dekan)

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Uddannelsesminister Morten Østergaard
Ministeriet for Forskning og Videregående Uddannelser

Ansøgning om prækvalificering og godkendelse af nye uddannelser

27. JANUAR 2014

Københavns Universitet søger hermed om prækvalificering og godkendelse af følgende tre nye kandidatuddannelser

- Kandidatuddannelse i anvendt jura
- Kandidatuddannelsen i immunologi og inflammation
- Kandidatuddannelse i Urban Studies, 4 Cities

For yderligere oplysninger om ansøgningerne henvises til vedlagte separate ansøgninger med bilag.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ralf Hemmingsen'.

Ralf Hemmingsen
Rektor

Københavns Universitet
Ku@ku.dk

Afgørelse om foreløbig godkendelse

Uddannelses- og forskningsministeren har på baggrund af gennemført prækvalifikation af Københavns Universitets ansøgning om godkendelse af kandidatuddannelsen i anvendt jura, truffet følgende afgørelse:

Foreløbig godkendelse af den samfundsvidenskabelige kandidatuddannelse i jura.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 17 i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser.

Godkendelsen er betinget af efterfølgende positiv institutionsakkreditering. Hvis den positive akkreditering ikke er opnået senest 1. juli 2015, bortfalder den foreløbige godkendelse.

Godkendelsen er endelig, når Akkrediteringsrådet har truffet afgørelse om positiv akkreditering.

Det er en forudsætning for godkendelsen, at uddannelsen og dennes studieordning skal opfylde uddannelsesreglerne, herunder bekendtgørelse nr. 1520 af 16. december 2013 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (uddannelsesbekendtgørelsen).

Når der foreligger en positiv akkreditering, skal uddannelsesinstitutionen rette henvendelse til Styrelsen for Videregående Uddannelser med henblik på tildeling af kode til Den Koordinerede Tilmelding samt koder fra Danmarks Statistik.

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). Vurderingen er vedlagt som bilag.

Uddannelsen er omfattet af reglerne i uddannelsesbekendtgørelsen.

Hovedområde:

Uddannelsen hører under det samfundsfaglige hovedområde.

Titel:

Efter reglerne i uddannelsesbekendtgørelsens § 20, stk. 1 og nr. 3.11 i bilag 1, fastlægges uddannelsens titel til:

11. april 2014

Styrelsen for Videregående
Uddannelser
Uddannelsespolitik 2

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Jakob Krohn-Rasmussen
Tel. 72318737
Mail jkra@uds.dk

Ref.-nr. 14/001970-07

Dansk: Cand.soc. i jura
Engelsk: Master of Science (MSc) in Social Sciences in Laws

Udbudssted:
Uddannelsen udbydes i København

Sprog:
Ministeriet har noteret sig, at uddannelsen udbydes på dansk.

Normeret studietid:
Efter reglerne i uddannelsesbekendtgørelsens § 19 fastlægges uddannelsens normering til 120 ECTS-point.

Takstindplacering:
Uddannelsen indplaceres til:

Heltidstakst 1

Censorkorps:
Ministeriet har noteret sig, at uddannelsen tilknyttes censorkorpset for jura.

Ministeriet bemærker hertil, at det er muligt at supplere censorkorpset, således at det samlede korps dækker alle de fag/fagelementer, der indgår i uddannelsen.

Dimensionering/ Maksimum-ramme/ kvote
Styrelsen har meddelt ministeriet, at styrelsen ikke ønsker at fastsætte en maksimumsramme for tilgangen til uddannelsen. Universitetet bestemmer derfor selv efter reglerne om frit optag, hvor mange studerende der optages på uddannelsen, jf. § 9, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1488 af 16. december 2013 om adgang til kandidatuddannelser ved universiteterne (kandidatadgangsbekendtgørelsen).

Ministeriet har noteret sig, at universitetet har fastsat en maksimumramme for tilgangen til uddannelsen på 60 studerende.

Efter det oplyste vil universitetet, i tilfælde af at ansøgerantallet overstiger 60 studerende, udvælge de mest kvalificerede ansøgere ud fra karaktergennemsnit på den adgangsgivende uddannelse.

Ministeriet har ikke bemærkninger til dette kriterium, da det er i overensstemmelse med kandidatadgangsbekendtgørelsens § 12, stk. 2. Ministeriet bemærker dog, at kriterierne af hensyn til de studerendes retssikkerhed tydeligt skal fremgå af uddannelses studieordning samt universitetets hjemmeside.

Minimumsramme:
Ministeriet har noteret sig, at der ved første optag er fastlagt et minimumsoptag på 30 studerende som betingelse for oprettelse af uddannelsen.

Adgangskrav:
Efter det oplyste er følgende uddannelser direkte adgangsgivende til kandidatuddannelsen:

- Bacheloruddannelse i jura fra Københavns Universitet
- Bacheloruddannelse i jura fra Syddansk Universitet
- Bacheloruddannelse i jura fra Aarhus Universitet
- Bacheloruddannelse i jura fra Aalborg Universitet
- Professionsbacheloruddannelse som socialrådgiver
- Professionsbacheloruddannelse i offentlig administration
- Professionsbacheloruddannelse i International Sales and Marketing Management
- Professionsbachelor i finans

Herudover er følgende uddannelser adgangsgivende, jf. § 10, stk. 2, i uddannelsesbekendtgørelsen, såfremt ansøgeren har mindst 15 ECTS-point inden for jura:

- Professionsbacheloruddannelse i lærer i folkeskolen
- Professionsbacheloruddannelse i politivirksomhed

Ministeriet bemærker hertil, at det af hensyn til de studerendes retssikkerhed tydeligt skal fremgå af uddannelsens studieordning samt universitetets hjemmeside, såfremt der er andre uddannelser end de ovenfor nævnte, der anses som adgangsgivende til uddannelsen.

Med venlig hilsen

Jette Søgren Nielsen
Kontorchef

Bilag 1: RUVUs vurdering

Ansøger:	Københavns Universitet
Uddannelse:	Cand.soc. i Anvendt Jura Engelsk titel: Master of Science (MSc) in Social Sciences in Applied Law
Udbudssted:	København
Uddannelsessprog	Dansk
Beskrivelse af uddannelsen:	<p>Kandidatuddannelsen i Anvendt Jura er en 2-årig uddannelse, der retter sig mod professionsbachelorere, der ønsker at kvalificere deres uddannelse med en kandidat i anvendt jura. Uddannelsens formål er at bibringe professionsbachelorere teoretiske og anvendelsesorienterede juridiske kompetencer til at kunne identificere og navigere i et juridisk komplekst felt indenfor deres profession. Hensigten er ikke at omskole kandidaterne, men integrere jura med deres professionsfaglighed og herved uddanne dem til professionsjurister. Herved adskiller kandidatuddannelsen i Anvendt Jura sig afgørende fra den juridiske kandidatuddannelse.</p> <p><i>Uddannelsen sigter mod beskæftigelse i:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Den offentlige sektor, især indenfor det velfærdsretlige område- Små og mellemstore virksomheder <p><i>Uddannelsens konstituerende elementer</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Retssystem, funktion og virke (15 ECTS)- Juridiske grundfigurer (15 ECTS)- Kommunikation og retorik i en juridisk og tværfaglig kontekst (15 ECTS)- Videnskabsteori og empiriske undersøgelsesmetoder i juridisk perspektiv (15 ECTS)- 2 valgfrie juridiske moduler på kandidatniveau (30 ECTS)- Kandidatspeciale (30 ECTS)
RUVU's vurdering	<p><i>RUVU vurderer, at ansøgningen opfylder kriterierne, som fastsat i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013, bilag 4.</i></p> <p>RUVU vurderer, at ansøger har sandsynliggjort, at der er behov for dimittender med den beskrevne kompetenceprofil. Uddannelsen adskiller sig efter RUVU's vurdering væsentligt fra eksisterende juridiske uddannelser. RUVU har herunder lagt vægt på, at uddannelsen er tilrettelagt som juridisk videreuddannelse for dimittender fra flere forskellige professionsbacheloruddannelser, hvilket er afspejlet i såvel indhold som adgangskrav. RUVU har endvidere lagt vægt på, at hensigten med uddannelsen ikke er at omskole de uddannede professionsbachelorere, men at integrere teoretiske og anvendelsesorienterede juridiske kompetencer i de studerende professionsfaglighed, hvilket RUVU vurderer kan være relevant i de pågældende erhvervsgrupper.</p> <p>RUVU finder det desuden positivt, at det ansøgende universitet i udviklingsfasen har samarbejdet med relevante lokale professionshøjskoler og erhvervsakademier.</p> <p>RUVU bemærker, at navnet "kandidatuddannelse i anvendt jura", ikke er hensigtsmæssig i forhold til de eksisterende juridiske kandidatuddannelser, idet al juridisk viden principielt bør kunne anvendes. RUVU foreslår, at titlen tilrettes, så den enten i højere grad afspejler målgruppen eller det efterfølgende erhvervsstige.</p>